

ОТЧЕТ

ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА НАЦИОНАЛНАТА СТАТИСТИЧЕСКА ПРОГРАМА И ЗА ДЕЙНОСТТА НА НАЦИОНАЛНИЯ СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ ПРЕЗ 2025 ГОДИНА

**Приет от Министерски съвет с Решение № 702 от 09.09.2026 г.,
обн., ДВ, бр. 86 от 18.09.2026 г.**

СОФИЯ, 2025

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА БЪЛГАРСКИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ	3
СПИСЪК НА АНГЛИЙСКИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ	4
ВЪВЕДЕНИЕ	5
ОСНОВНИ СЪБИТИЯ ПРЕЗ 2025 ГОДИНА	6
1. ЗА ПЪРВИ ПЪТ ПРЕЗ 2025 Г. НСИ:.....	7
2. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ЦЕЛИ ОТ СТРАТЕГИЯТА ЗА РАЗВИТИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА СТАТИСТИЧЕСКА СИСТЕМА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА ПЕРИОДА 2021 - 2027 ГОДИНА	9
2.1. Цел 1: Модерна и ефективна Национална статистическа система	9
2.2. Цел 2: Високо качество и доверие в официалната статистика	10
2.3. Цел 3: Преход от статистически данни в статистическа информация с добавена стойност ...	12
2.4. Цел 4: Активно сътрудничество с национални и международни партньори	14
3. ОТЧЕТ ПО ТЕМАТИЧНИ ОБЛАСТИ.....	22
3.1. Демографска и социална статистика.....	22
3.2. Макроикономическа статистика.....	30
3.3. Бизнес статистика	33
3.4. Статистика на селското, горското и рибното стопанство	40
3.5. Многоотраслова статистика.....	44
3.6. Информационни и комуникационни технологии, статистическа инфраструктура.....	48
4. РЕСУРСНО ОСИГУРЯВАНЕ.....	53
5. ВЪТРЕШЕН ОДИТ И АДМИНИСТРАТИВЕН КОНТРОЛ.....	58
Приложение 1. Справка за бюджета на НСИ за 2025 година	62
Приложение 2. Организационна схема на НСИ.....	64

СПИСЪК НА БЪЛГАРСКИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АВ	Агенция по вписванията
АЗ	Агенция по заетостта
АИС	автоматизирана информационна система
АМ	Агенция „Митници“
АУЕР	Агенция за устойчиво енергийно развитие
БВП	брутен вътрешен продукт
БНБ	Българска народна банка
БНД	брутен национален доход
БХБ	брутен баланс на хранителните вещества
ВСС	Висш съдебен съвет
ГД ГВА	Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“
ГЕОСТАТ	Националната статистическа служба на Грузия
ДАБ	Държавна агенция за бежанците
ДИМЕСА	директори по въпросите на статистическите данни и сметките във връзка с промишления сектор и околната среда на Евростат
ДЛЗД	Длъжностно лице по защита на данните
ЕИСПП	Единната информационна система за противодействие на престъпността
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЕСС	Европейска статистическа система
ЕСС 2010	Европейска система от сметки 2010
ЕСФ	Европейски социален фонд
ЕСФ+	Европейски социален фонд плюс
ЗА	Закон за администрацията
ЗВО	звено „Вътрешен одит“
ИАМА	Изпълнителна агенция „Морска администрация“
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИЗСС	Информационна земеделска счетоводна система
ИСУ	Интегрирана система за управление
ИСУЗС	Информационна система за устойчивостта на земеделските стопанства
ИКТ	информационни и комуникационни технологии
ИНТРАСТАТ	Информационна система за вътресъюзна търговия
ИПА	Институт по публична администрация
ИР	Имотен регистър
ИС	информационна система
ИСБЦ	информационна система „Бизнес цикли“
ИЦЖОС	Индекс на цените на жилищата, обитавани от собствениците им
КАИС	Кадастрално-административна информационна система
КБС	краткосрочна бизнес статистика
МВнР	Министерство на външните работи
МВР	Министерство на вътрешните работи
МЕ	Министерство на енергетиката
МЗ	Министерство на здравеопазването
МЗХ	Министерство на земеделието и храните
МИИ	Министерство на икономиката и индустрията
МОН	Министерство на образованието и науката
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МОТ	Международна организация на труда
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МС	Министерски съвет
МТ	Министерство на туризма
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
МФ	Министерство на финансите
НАП	Национална агенция за приходите
НАПОО	Националната агенция за професионално образование и обучение
НАЦИД	Национален център за информация и документация
НИРД	научноизследователска и развойна дейност
НОИ	Национален осигурителен институт
НРНМ	Национален регистър на населените места
НСИ	Национален статистически институт

НСП	Национална статистическа програма
НСС	Национална статистическа система
НФЦ	Национален филмов център
НЦОЗА	Национален център по обществено здраве и анализи
ОИСР	Организация за икономическо сътрудничество и развитие
ООН	Организация на обединените нации
ОП	оперативна програма
ОСИ	Отдел „Статистически изследвания“
ОЧИС	Организация за черноморско икономическо сътрудничество
ППС	паритети на покупателната способност
ПРБ	Прокуратура на Република България (ПРБ),
ПРОДАГРО	Номенклатура на продукцията на селското, горското и рибното стопанство
ПРОДЕНЕРДЖИ	Номенклатура на енергийните продукти
ПРОДКОМ	Наблюдение на производството и продажбите на промишлените продукти
ПРОДПРОМ	Национална номенклатура на промишлената продукция
ПСЮИЕ	Процес за сътрудничество в Югоизточна Европа
РГ	работна група
РСЕ	Регистър на статистическите единици
СФУК	Системи за финансово управление и контрол
ТСБ	териториално статистическо бюро
ХИПЦ	Хармонизиран индекс на потребителските цени
ЦАИС - ЕОП	Централизирана автоматизирана информационна система „Електронни обществени поръчки“
ЦУ	Централно управление
ЦУР	цели за устойчиво развитие
ШПФ	Школа по публични финанси към Министерство на финансите

СПИСЪК НА АНГЛИЙСКИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

BI	Business Intelligence
CAPI	Computer-Assisted Personal Interviewing
COICOP	International Classification of Individual Consumption by Purpose
CPA	Statistical Classification of Products by Activity
CWPS	Working Party on Statistics
DATATHON	Competition to upgrade knowledge and skills in statistics
ECOICOP	Individual Consumption According to Purpose
EFAS	European Fisheries and Aquaculture Statistics Regulation
EDAMIS	Electronic Dataflow Administration and Management Information System
ESAC	The European Statistical Advisory Committee
ESSPROS	European system of integrated social protection statistics
ESTP	European Statistical Training Programme
FATS	Foreign-controlled enterprises statistics
JSON-stat	Simple lightweight JSON format for data dissemination
IAOS	International Association for Official Statistics
INCGROSS	Variable that represents monthly gross wages
NUTS	Nomenclature of territorial units for statistics
OSS	One Stop Shop
SAIO	Statistics on agricultural input and output
SDMX	Statistical Data and Metadata Exchange
SILC	Statistics on Income and Living Conditions
TESTA	Secure network infrastructure for cross-border sensitive information exchanges between EU Member States public bodies
VIES	VAT Information Exchange System

ВЪВЕДЕНИЕ

Отчетът за изпълнението на Националната статистическа програма (НСП) и за дейността на Националния статистически институт (НСИ) през 2025 г. е разработен в съответствие с чл. 9, т. 6 от Закона за статистиката.

Отчетът е структуриран в пет раздела и представя изпълнението на задачите от НСП, както и дейността на НСИ и другите органи на статистиката през 2025 година.

В първия раздел е отделено специално внимание на проведените за първи път изследвания и дейности през 2025 година.

Вторият раздел описва постигнатите резултати по изпълнението на стратегическите цели, заложи в Стратегията за развитие на Националната статистическа система на Република България за периода 2021 - 2027 година.

Третият раздел представя изпълнението на дейностите по производството на статистическа информация в отделните тематични области - демографска и социална статистика, макроикономическа статистика, бизнес статистика, статистика на селското, горското и рибното стопанство, многоотраслова статистика, информационни технологии, статистическа инфраструктура и други дейности.

В четвъртия раздел е представено ресурсното осигуряване за изпълнението на дейността на НСИ през 2025 година.

Петият раздел представя изпълнените одитни ангажменти на звено „Вътрешен одит“ и извършените дейности от Инспектората и финансовия контролор на НСИ през 2025 година.

ОСНОВНИ СЪБИТИЯ ПРЕЗ 2025 ГОДИНА

- На 25 юни 2025 г. беше отбелязана 145-ата годишнина от създаването на българската статистика. Във връзка с това беше подготвена изложба на открито, представяща историята на институцията в периода на Третата българска държава и състояща се от 28 пана - по 14 на български и на английски език. Изложбата беше позиционирана последователно в градовете София, Видин, Бургас, Варна, Русе, Благоевград и Пловдив.
- На 10 юни 2025 г. делегация на НСИ посети централното управление на Националното бюро по статистика на Китай в гр. Пекин и се срещна с комисаря г-н Кан И и ръководители на звена в институцията. Събитието се проведе в контекста на исторически и традиционно добри дипломатически отношения между България и Китай, като имаше за цел да надгради резултатите от миналогодишната среща. На 16 октомври 2025 г. петчленна делегация от статистическото бюро на провинция Джъдзян, Китай беше на посещение в НСИ. Целта на визитата беше гостите да се запознаят с българската статистическа система, както и с организацията и дейността на НСИ. Обсъдена беше възможността за подписване на меморандум за сътрудничество между двете институции.
- На 11 и 12 септември 2025 г. НСИ, съвместно с Евростат, проведе конференция на високо равнище на тема „Разширяване на ЕС: надеждната и съпоставима статистика като условие за успешен присъединителен процес“. На двудневното събитие, организирано по повод 145-ата годишнина от създаването на българската статистика, присъстваха ръководителите на статистическите служби от Югоизточна Европа, генералният директор на Евростат, представители на Регионалния офис на Фонда за населението на Организацията на обединените нации (ООН) за Източна Европа и Централна Азия. Конференцията беше част от официалния календар със събития по повод четвъртото българско председателство на Процеса за сътрудничество в Югоизточна Европа (ПСЮИЕ) и включваше специална закрыта сесия, посветена на възможностите за по-нататъшно засилване на традиционно доброто сътрудничество между националните статистически институти в региона на Югоизточна Европа чрез различни съвместни инициативи.
- Бяха проведени две регионални кръгли маси в гр. Ловеч и гр. Варна на тема „Националният статистически институт като пълноправен член на Комитета по статистика и политики в областта на статистиката на ОИСР“, които НСИ организира във връзка с поетите ангажменти, заложи в Националната пътна карта с дейности по сътрудничеството на Република България с Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР). На събитията присъстваха местните органи на управление и представители на бизнесорганизациите в двата региона.
- В периода 7 - 8 май 2025 г. в НСИ се проведе регулярното диалогово посещение за процедурата по прекомерен дефицит (EDP) на Евростат в България, в което водеща институция е НСИ. Чуждестранно участие в него взеха Главна дирекция „Икономически и финансови въпроси“ на Евростат, както и Европейската централна банка. България участва с представители на НСИ, Българска народна банка, Министерство на финансите (МФ) и Сметна палата.
- НСИ, съвместно с Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) и други заинтересовани страни, продължи активно да участва в процесите по обсъждане и изготвяне на предложения за промяна на Класификацията на териториалните единици за статистически цели (NUTS). На

26 март 2025 г. Министерският съвет прие решение, с което беше предоставен мандат на НСИ за провеждане на преговори с Евростат за промяна в обхвата на регионите от ниво 2 в Република България, с цел привеждането им в съответствие с изискванията на Регламент (ЕО) № 1059/2003 и Регламент (ЕО) № 176/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 26 май 2003 г., за установяване на обща класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS). Предложението за изменение на класификацията беше изпратено, съгласно изискванията и в срок, на Постоянното представителство на Република България в ЕС, които го депозираха в Европейската комисия. Съгласно установения график от ЕК през годината се проведе редица консултации, в които НСИ потвърди аргументите, които бяха включени в становището към официалното предложение с цел съгласуване на предложените изменения. Очаква се новата версия на класификацията да влезе в сила от 1 януари 2027 година.

- В периода 27 октомври - 2 ноември 2025 г. НСИ успешно организира обучение за млади статистици от страните от Западните Балкани - Албания, Косово, Република Северна Македония, Сърбия и Черна гора. Обучението беше осъществено в рамките на проект „Развитие на административния капацитет на Националните статистически офиси на страните партньори от Западните Балкани чрез обучение на млади статистици с оглед на подпомагането им в присъединителния процес към ЕС“, в рамките на програма „Българска помощ за развитие“ на Министерството на външните работи (МВнР). Основната му цел беше да запознае участниците с теоретичните и практическите аспекти на организацията на статистическите изследвания в съответствие с европейските стандарти и добри практики. В програмата бяха включени лекции, практически занимания и дискусии, водени от експерти на НСИ с дългогодишен опит в областта.

1. ЗА ПЪРВИ ПЪТ ПРЕЗ 2025 Г. НСИ:

- проведе редица работни срещи с представители на частни държатели на данни, на които бяха обсъдени възможностите за предоставяне на данни, с цел повишаване на ефективността, точността и навременността на статистическата информация;
- в изпълнение на Регламент (ЕС) 2022/2294 на Комисията предостави на Евростат детайлни данни за хоспитализациите по диагнози, пол, възрастови групи и териториално разпределение на пациентите (ниво NUTS2). Източник на данни е дирекция „Национални здравни данни и електронно здравеопазване“ при Национален център по общественото здраве и анализи (НЦОЗА) - орган на статистиката в областта на здравеопазването;
- използва като източник на статистически данни за академичния състав във висшето образование административен регистър - Регистър на академичния състав в Република България, поддържан от Министерството на образованието и науката (МОН) чрез Националния център за информация и документация (НАЦИД);
- проведе статистическото изследване на библиотеките с библиотечен фонд над 200 хиляди броя чрез уеббазирано приложение за събиране на данните;

- използва техническия стандарт SDMX за попълване и изпращане в Евростат на данни по Европейската система за интегрирана статистика на социалната защита;
- предостави на Евростат самостоятелни набори от данни за броя на гражданите на трети държави, на които през предходната календарна година е била издадена синя карта на ЕС, за приетите членове на техните семейства, както и броя на гражданите на трети държави, чиито заявления за Синя карта на ЕС са били отхвърлени, съгласно Директива (ЕС) 2021/1883 на Европейския парламент и на Съвета от 20 октомври 2021 г. относно условията за влизане и пребиваване на граждани на трети държави за целите на висококвалифицирана трудова заетост и за отмяна на Директива 2009/50/ЕО на Съвета;
- използва стандарта SIMS за попълване и изпращане на Евростат на метаданни и доклад за качеството за икономическите сметки за селското стопанство съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/1542 на Комисията от 30 юли 2025 година;
- в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2016/792 на Европейския парламент и на Съвета относно хармонизираните индекси на потребителските цени и индекса на цените на жилищата, както и на Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/1470, през 2025 г. беше разширен обхватът на Индекса на цените на жилищата, обитавани от собствениците им (ИЦЖОС); Започна производството и публикуването на нов показател - „Индекс на цените на построени от собствениците жилища и големи преустройства“.
- приключи подготвителните дейности, свързани с внедряването на новата Европейска класификация на индивидуалното потребление по цели, версия 2 (ЕСОICOP, Version 2), която ще влезе в сила от 2026 година. През 2025 г. беше адаптирана ИС „Потребителски цени“ и извършено преизчисляване на всички динамични редове с индекси на потребителските цени съгласно новата класификация;
- във връзка с подготовката за присъединяването на Република България към еврозоната от 1 януари 2026 г. през втората половина на 2025 г. започна подготвителни дейности по изчисляването на експресни предварителни оценки (flash estimates) на индексите на потребителските цени; Планирано е регулярното им производство да започне от началото на 2026 г. - с публикуването на данни за януари 2026 година.
- през 2025 г. успешно започна регулярно предаване на предварителни данни за Годишни финансови сметки на Евростат; Бяха разработени и предоставени данни за целия динамичен ред от 1995 до 2024 година.
- стартира ново годишно изследване „Потребление на енергия от центрове за данни“ за 2024 година;
- докладва данни по годишно изследване „Водород“ за 2024 година;
- създаде на уебсайта нова рубрика „Геореферирани данни“; Данните в рубриката са насочени към потребители с познания и опит в работата и анализирането на пространствени данни, обвързани със статистическа информация.

2. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ЦЕЛИ ОТ СТРАТЕГИЯТА ЗА РАЗВИТИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА СТАТИСТИЧЕСКА СИСТЕМА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА ПЕРИОДА 2021 - 2027 ГОДИНА

Основно направление в дейността на НСИ през 2025 г. беше реализирането на стратегическите цели и дейности в рамките на Стратегията за развитие на НСС на Република България за периода 2021 - 2027 година.

2.1. Цел 1: Модерна и ефективна Национална статистическа система

Дейност 2.1.2. Актуализиране на законовата рамка

Актуализирането на законодателната рамка е ключово за гарантиране на независимостта, качеството и доверието в официалната статистика - особено във връзка с европейските стандарти. Както при много нормативни реформи, важен аспект е не само приемането на закони, но и тяхното прилагане и спазването на процедурите, методиките и стандартите.

НСИ участва в съгласувателни процедури за изменения и допълнения в закони, чиито промени са инициирани от други институции.

Народното събрание прие изменение и допълнение на Закона за статистиката, което бе обнародвано в Държавен вестник бр. 67 от 15 август 2025 година.

Дейност 2.1.3. Разработване и внедряване на нови методи и технологии

През 2025 г. стартира работата по разработване на дейностите по проект „Развитие на ИС „Външна търговия“ чрез добавяне на модул „Макроданни“ с цел формиране на различни статистически изходи. Към данните за трети страни беше интегрирана и информация за квази износ, получавана чрез обмен на микроданни с държавите членки.

През 2025 г. беше въведено за първи път в експлоатация уеббазирано приложение за Годишния отчет на предприятията извършващи горскостопанска дейност, чрез което в реално време беше събрана информация за формиране на необходимите, съгласно законовата рамка на ЕС, показатели, свързани с икономическите сметки за горското стопанство.

През 2025 г. успешно приключи проекта по надграждане на ИС „Потребителски цени“ във връзка с внедряването на новата „Европейска класификация на индивидуалното потребление по цели, версия 2“ (ECOICOP, Version 2) и използването на данни от търговските вериги за изчисляване на индексите на потребителските цени.

Дейност 2.1.4. Използване на повече административни и нови източници на данни

През 2025 г. беше проведено експериментално изчисление на средните цени на ниви и постоянно затревени площи, базирано на административни данни от Агенцията по вписванията, с цел заместване на изследването с респонденти. След тригодишно паралелно изчисление на средната цена на арендуваните земеделски земи на база данни от Министерството на земеделието и храните беше взето решение изследването за цените на земята и арендата за напред да се осъществява изцяло чрез използване на административни източници.

През 2025 г. се проведе работна среща с представители на „Йетел - България“, на която бяха обсъдени възможностите за предоставяне на мобилни данни, с цел повишаване на ефективността, точността и навременността на статистическата информация в туризма.

През 2025 г., в областта на статистиката на потребителските цени, бе разширено използването на Национална здравна информационна система като административен

източник на данни при производството на индексите на цените на лекарствата, закупени с рецептурна книжка, по позитивен списък на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК). Продължи и дейността на съвместната работна група между НСИ, Българска народна банка (БНБ) и Асоциацията на банките в България за проучване на възможностите за използване на административни данни в областта на банковите услуги.

През 2025 г. продължи взаимодействието с институциите за използването на административни данни за нуждите на производството на статистическа информация за областите околна среда и енергетика: Министерство на околната среда и водите (МОСВ), Министерство на енергетиката (МЕ), Министерство на земеделието и храните (МЗХ), Държавна агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“, Изпълнителна агенция по околна среда, Изпълнителна агенция по горите, Изпълнителна агенция „Проучване и поддържане на р. Дунав“, Агенция по геодезия, картография и кадастър, Агенция за обществени поръчки, Агенция за устойчиво енергийно развитие, Агенция „Митници“ (АМ), Национална агенция за приходите (НАП), Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“ (ГД ГВА), НЦОЗА, Национален институт по метеорология и хидрология, Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“.

Бяха осъществени контакти, включително срещи, с администрации и организации във връзка с необходимостта от административни данни за изпълнението на новите изисквания на европейското законодателство в областта на околната среда и енергетиката.

2.2. Цел 2: Високо качество и доверие в официалната статистика

Дейност 2.2.1. Засилване на комуникацията със заинтересованите страни

През 2025 г. НСИ засили комуникацията с основните заинтересовани страни (респонденти, институции-доставчици и потребители на данни) с цел намаляване на натоварването на респондентите и повишаване на качеството на данните. От началото на юни стартира нов сайт, който е двуезичен, потребителски ориентиран, удобен за ползване от смартфон, интерактивен и с нови съвременни функционалности, които улесняват ползвателите на статистическа информация. Сайтът на НСИ е с лесен достъп и основен канал за разпространение на статистическата информация.

През годината бяха публикувани на български и на английски език 2 042 таблици с динамични редове, съответните таблици с последни актуални данни и метаданни в 47 статистически рубрики, по 274 прессъобщения и анотации за данни на език, 144 новини, както и обявите за 66 конкурсни процедури и четири търга. Средният брой посетители на ден беше 10 833.

Броят на публикуваните прессъобщения с регионални статистически данни към октомври е 634.

Динамичните редове, предизвикали най-голям интерес и свалени най-много пъти през годината, са месечните данни на английски език от областите:

- Индекси на потребителските цени;
- Индекси на промишленото производство и на оборота в промишлеността;
- Индекси на строителната продукция.

Топ 3 при публикациите, изтеглени от уебсайта на НСИ в дигитален формат, са:

- Класификация на икономическите дейности (КИД - 2008 и КИД - 2025);
- Статистически справочник 2024;

- Статистически справочник „Преброяване 2021“.

Пресъобщенията, предизвикали най-голям интерес през годината, са тези за инфлацията и индексите на потребителските цени, за населението и демографските процеси, както и за наетите лица и средната брутна работна заплата.

Продължи публикуването на пресъобщенията в социалните мрежи. Стартира използването на Инстаграм като комуникационен канал за достигане до по-голяма аудитория.

Дейност 2.2.2. Включване и активно участие на обществото

В изпълнение на цел 2 - „Високо качество и доверие в официалната статистика“, от 2020 г. НСИ включи в инструментариума си за популяризиране на статистическата институция и нейната дейност организирането на изложби на открито. През 2025 г. изложбите бяха на тема: „145 години българска статистика“, като бяха представени в седем града - София, Варна, Бургас, Видин, Пловдив, Русе и Благоевград. Многобройната публика във всички градове имаше възможност да намери отговори на любопитните теми за началото на статистическата дейност, за линията на живота и органите на статистиката, за България в Европейската статистическа система (ЕСС), за населението, околната среда, както и за използването на интернет в страната. Посещаемостта се измери чрез организирането на съпътстващи инициативи - QR викторина и игра „Сканирай и спечели!“.

НСИ организира и проведе две регионални кръгли маси - в гр. Ловеч и гр. Варна, на тема „Националният статистически институт като пълноправен член на Комитета по статистика и политики в областта на статистиката на ОИСР“, организирани във връзка с поетите ангажименти, заложи в Националната пътна карта с дейности по сътрудничеството на Република България с ОИСР. На събитията присъстваха местните органи на управление и представители на бизнесорганизациите в двата региона.

Дейност 2.2.3. Открито управление на качеството

Откритото управление на качеството на европейската статистика е приоритетно направление в развитието на ЕСС. Управлението на качеството на европейската статистика изисква всички държави членки ефективно да прилагат законодателството в областта на статистиката и принципите на Кодекса на европейската статистическа практика.

В областта на потребителските цени бяха актуализирани и изпратени в Евростат инвентаризацията на източниците и методите за производството на Хармонизирани индекси на потребителските цени (ХИПЦ), на индексите на цените на жилища и показателите за продажбите на жилища, както и доклада за използваните източници и методи за събиране на информация, необходима за изчисляване на паритетите на покупателната способност.

Внедрена беше методика „Статистика и сметки в околната среда“, която включва методологични и практически насоки за екологичната статистика и производството на сметки за околната среда. Ефектът от това е подобряване на цялостния статистически процес и качеството на данните. Документът е предназначен за служителите на НСИ.

Продължи разработването на методология и инструментариум за модула „Сметки за екосистемите“ във връзка с изменението на Регламент (ЕС) № 691/2011, като са проведени две междуинституционални срещи, представени са изискванията за докладване и са обсъдени възможните източници на данни.

С цел подобряване на качеството на данните и в помощ на респондентите се

извършва регулярен преглед и актуализация, при необходимост, на указанията към отчетите по изследванията за околна среда и енергетика. Регулярно се извършва преглед и актуализация на динамични редове във връзка с актуализиране на методология и/или нови нормативни изисквания. Продължи активната работа с отдели „Статистически изследвания“ в страната (ОСИ), като през април 2025 г. бе проведена годишната среща „Статистика за околната среда и енергетиката“ с участието на експерти от всички ОСИ. Основната цел на срещата бе подобряване на работата чрез повишаване на експертния капацитет в ОСИ, а в резултат - подобряване на качеството на статистическите данни.

2.3. Цел 3: Преход от статистически данни в статистическа информация с добавена стойност

Дейност 2.3.1. Модерна и ефективна комуникация

Богатите по обем и съдържание прессъобщения и периодични публикации продължават да предоставят на държавните институции, медиите, бизнеса, академичната общност и цялото общество навременна, обективна, полезна и с европейско качество статистическа информация за текущото състояние на различните икономически, социални, образователни и културни дейности в страната. Издадените 20 публикации - печатни и електронни (на уебсайта на НСИ), са двуезични - на български и английски език, с включени данни на национално и регионално ниво от различни статистически области. „Статистически годишник 2024“, „Статистически справочник 2025“ и сп. „Статистика“ обхващат в цялост статистическата информация и задоволяват нуждите на различните категории потребители.

Друг информационен канал е дигиталната библиотека на НСИ. През отчетния период тя е посетена от 23 817 потребители. Реализирани са 744 257 търсения в дигиталната библиотека, а прочетените страници са 829 562. В дигиталния център са сканирани и конвертирани в пълнотекстов формат над 58 000 страници.

Като основен комуникационен канал се утвърждават социалните мрежи. Броят на последователите на профила на НСИ във Фейсбук надмина 14 хиляди, за годината съдържанието е достигнало до над 680 хиляди души и има над 1.5 милиона преглеждания на съдържание, включително отбелязвания и регистрации от други източници.

През годината продължи затвърждаването на Инстаграм като комуникационен канал. В профила на НСИ в социалната мрежа се съдържат над 700 поста.

Дейност 2.3.2. Нови, потребителски ориентирани статистически продукти и услуги

През 2025 г. НСИ продължи работа по изграждането на ИС „Единна входна точка НСИ“. Информационната система ще бъде използвана като портал за вход към конкретни информационни системи на НСИ от страна на потребителите за въвеждане на съответните отчети. Потребителите ще имат по-лесен достъп и по-голяма лекота на използване на всички приложения и услуги, от които се нуждаят. Целта на портала е осигуряване на единен вход, след което потребителят ще може да работи в интегрираните към нея системи без да е необходима повторна идентификация и авторизация. По този начин респондентите ще бъдат облекчени по отношение на предаването на информация за съответните изследвания на НСИ.

В настоящата система „Единна входна точка НСИ“ ще бъдат интегрирани ИС „Бизнес статистика“, ИС „Бизнес цикли“ и ИС „Статистика на околната среда“, съответно потребителят ще има директен достъп до тях през новата информационна система. В рамките на проекта ще бъде реализирана и интеграция с външни системи,

както и свързаност с RegiX - средата за междурегистров обмен на Министерство на електронното управление (МЕУ). Предвижда се в бъдеще в системата да бъдат интегрирани и останалите системи на НСИ, които се използват от външни потребители за въвеждане на отчети/анкети. Това ще доведе до елиминиране на излишната административна тежест за бизнеса и най-вече на предприятията от категориите микропредприятия, малки и средни предприятия.

В отговор на нарастващите нужди на различните потребители от навременна информация НСИ започна надграждане на ИС „Външна търговия“ чрез добавяне на модул „Макроданни“ с цел формиране на различни статистически изходи“, което ще осигури бърз и удобен онлайн достъп за предоставяне на данни за износа и вноса на стоки чрез използването на съвременни и сигурни ИТ решения и средства.

През 2025 г. в ИС „Статистика на околната среда“ бяха внедрени потребителски подобрения, насочени към улесняване на работата и повишаване качеството на данните: нови автоматични проверки и по-ясни съобщения за грешки.

Дейност 2.3.3. Леснодостъпна и разбираема статистика

И през 2025 г. НСИ продължи инициативите си за повишаване на статистическата грамотност и култура като бяха организирани: Осмата европейска олимпиада по статистика за ученици, Международният конкурс за статистически плакат, Конкурса за статистическо есе за ученици и изложбата „145 години българска статистика“ в Галерия на открито. В олимпиадата се включиха 510 отбора от 130 училища в страната. Надпреварата в категория А (X - XII клас) стартираха 316 отбора, а в категория Б (VII - IX клас) - 194 отбора. Най-голям бе броят на участниците в двете категории от София - 85 отбора, следвани от учениците от Гоце Делчев с 81 отбора и Добрич - 55 отбора. В Международния конкурс за статистически плакат участваха 92 отбора от 30 населени места и 50 училища в страната, в Конкурса за статистическо есе взеха участие 56 ученика от 23 града. За трети път беше организирано състезанието DATATHON, в което се включиха 24 отбора от 11 града в България. Масовото участие в статистическите инициативи е убедително доказателство, че НСИ работи в правилна посока и привлича с всяка изминала година все повече и повече млади хора, които разширяват знанията и уменията си по статистика.

Дейност 2.3.4. Условия за активно участие на медиите

За НСИ медиите са основна заинтересована страна, важен партньор и основен потребител на данни. Институтът провежда открита, навременна и ефективна комуникация с тях. Една от основните политики в това отношение, залегнала и в Кодекса на Европейската статистическа практика, е равнопоставеността на медиите, заедно с всички потребители, при разпространението на статистически продукти и услуги. Чрез въвеждането на новия сайт на НСИ медиите са предварително уведомени кои данни кога ще бъдат публикувани чрез Календара за разпространение, обявяван в началото на всяка година и разработен изключително за улеснение на потребителите. Автоматизираното получаване на прессъобщенията винаги в един и същи момент също допринася за равнопоставеността на потребителите и запазването на изграденото през годините доверие. Тази политика беше строго следвана и през 2025 година.

Медиите бяха естествен партньор на НСИ за популяризиране на дейността на институцията. През годината бяха проведени множество срещи и интервюта с медиите, беше отговаряно на техни запитвания или проактивно им беше предоставяна информация, свързана с разработвани и актуални теми. Непрекъснато се установяват нови контакти и нови медиите и журналисти се запознават с работата на НСИ и значението на статистическата информация за обществото.

2.4. Цел 4: Активно сътрудничество с национални и международни партньори

Дейност 2.4.1. Насърчаване на партньорствата на национално ниво

През 2025 г. НСИ участва активно в дейностите по подобряване на взаимодействието в рамките на Националната статистическа система и с други партньорски организации. С цел повишаване на ефективността, постигане на оптимална организация и координация при взаимодействието между НСИ и НЦОЗА към Министерство на здравеопазването (МЗ) и за по-ползотворно изпълнение на определените им функции и задачи през 2025 г. беше подписано Споразумение за сътрудничество и стратегическо партньорство при разработване, производство и разпространение на статистическа информация в областта на статистика на общественото здравеопазване и обмен на информация между НСИ и дирекция „Национални здравни данни и електронно здравеопазване“ в НЦОЗА.

Разширен беше обхвата на получаваните данни и беше актуализирано споразумението за сътрудничество между НСИ и НЗОК.

Служители на НСИ присъстваха на заседания на: Националния комитет по системата за земеделска счетоводна информация, Комитета за наблюдение на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони 2023 - 2027 и Комитета за наблюдение на Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури 2021 - 2027.

През годината продължи сътрудничеството и стратегическото партньорство при обмена на данни между Министерството на финансите, БНБ, Национална агенция за приходите, АМ и НСИ въз основа на Меморандум за сътрудничество при разработване, производство и разпространение на данните в областта на държавната финансова статистика, подписан между институциите през 2024 година. Информационният обмен се осъществява от междуведомствена експертна работна група с представители на МФ, БНБ и НСИ.

Дейност 2.4.2. Разширяване на международното сътрудничество

През 2025 г. дейностите в областта на международното сътрудничество отново бяха насочени към утвърждаване имиджа на НСИ като отговорен и активен партньор както в рамките на ЕСС, така и в редица международни организации, сред които ОИСР, ООН, Организацията за черноморско икономическо сътрудничество (ОЧИС), ПСЮИЕ, Международния статистически институт (МСИ) и други.

Сътрудничество в рамките на Европейския съюз (ЕС):

Важна част от международната дейност беше участието на НСИ като активен партньор в рамките на ЕСС. През 2025 г. страната ни отново беше представена на трите редовни заседания на Комитета на Европейската статистическа система (КЕСС), които се проведоха през февруари и май в Люксембург, както и през октомври в град Сплит, Хърватия. Непосредствено преди последното за годината заседание на КЕСС се проведе и традиционната среща на генералните директори (110-а конференция DGINS), посветена на тема „Европейска статистика за туризма: перспективен и иновативен отговор спрямо нуждите на потребителите през 21-ви век“. КЕСС осигурява професионалното ръководство на ЕСС при разработването, производството и разпространението на европейската статистика в съответствие със статистическите принципи. Комитетът играе важна роля за повишаване качеството на статистическите данни в ЕС и в предоставянето на необходимата информация за вземането на информирани решения както на европейско, така и на национално ниво.

В контекста на активното участие в инициативи на европейско равнище, председателят на НСИ взе участие в Европейския статистически форум на тема „Преодоляване на недостига на информация относно климатичните промени“.

Събитието се проведе в гр. Брюксел в периода 16 - 17 януари 2025 г. и беше организирано от Евростат и Генерална дирекция „Статистика“ на Европейската централна банка. Европейският статистически форум е конференция за обмен на мнения и опит по теми от стратегическо значение, с оглед засилване на сътрудничеството и координацията между Европейската система на централните банки (ЕСЦБ) и ЕСС.

Заместник-председател на НСИ участва като модератор в международна научна конференция на тема „Нови техники и технологии за производство на статистика“ (NTTS), която се проведе в периода 11 - 13 март 2025 г. в гр. Брюксел, Белгия. Събитието се организира от Евростат и се провежда на всеки две години. Целта на конференцията е да създаде динамична платформа за представяне и обсъждане на резултатите от настоящи научни и иновативни изследвания в областта на официалната статистика, както и да насърчи провеждането на бъдещи такива. Конференцията разглежда теми, свързани с влиянието на новите техники, методи и технологии върху събирането, производството и разпространението на статистически данни.

В рамките на Полското председателство на Съвета на ЕС, председателят на НСИ взе участие в среща на ръководителите на статистическите офиси на държавите членки на ЕСС, която се проведе в периода 10 - 11 април 2025 г. в гр. Варшава, Полша. Целта на срещата беше обсъждане на промените в основния европейския акт в областта на статистиката - Регламент (ЕО) № 223/2009. В допълнение бяха разгледани добри практики и примери от бизнеса за достъп и използване на данни от частни държатели и потенциалното им приложение в различни статистически области като данни за интелигентни измервания, уеб източници, платежни транзакции, мобилни данни. Подобни форуми предоставят на участниците възможност за обмен на опит и идеи, както и за съставянето на общ подход за справяне с настоящите и потенциалните бъдещи предизвикателствата пред европейската статистика.

В допълнение председателят на Националния статистически съвет участва в семинар на Европейския статистически консултативен комитет (ESAC), който се проведе в Атина в периода 26 - 27 март 2025 година. Събитието се организира в тясно сътрудничество с Гръцката статистическа служба (ELSTAT) и Евростат под мотото „Статистически приоритети в Европа: гледната точка на потребителите и механизми за консултации“. ESAC гарантира, че изискванията на потребителите, както и натоварването на респондентите и производителите на статистическа информация, се вземат предвид при разработването на статистическите програми.

Сред най-значимите събития в международната дейност на НСИ през 2025 г. е организирането съвместно с Евростат на международна конференция на високо равнище на тема „Разширяване на ЕС: надеждната и съпоставима статистика като условие за успешен присъединителен процес“. На двудневното събитие, организирано по повод 145-ата годишнина от създаването на българската статистика, което се проведе на 11 - 12 септември, присъстваха ръководителите на статистическите служби от Югоизточна Европа, генералният директор на Евростат, представители на Регионалния офис на Фонда за населението на ООН за Източна Европа и Централна Азия. Конференцията постави акцент върху приоритетните области, в които са необходими допълнителни усилия за хармонизиране с ЕСС. Обсъдени бяха множество въпроси за предизвикателствата в процеса на присъединяване към ЕС, комуникацията на статистическите данни, използването на нови и нетрадиционни методи за събиране на информация, партньорските проверки като инструмент за надграждане на националните статистически системи. Конференцията е част от официалния календар със събития по повод Четвъртото българско председателство на ПСЮИЕ (01 юли 2025 - 30 юни 2026 г.) и включваше специална закрыта сесия, посветена на възможностите за по-нататъшно засилване на традиционно доброто сътрудничество между националните статистически институти в региона на Югоизточна Европа чрез различни съвместни инициативи.

По покана на генералния директор на Евростат, председателят на НСИ участва като панелист в конференция, посветена на отбелязването на 20-ата годишнина от създаването на Кодекса на Европейската статистическа практика. Събитието е организирано от Евростат и се проведе в периода 6 - 7 ноември 2025 г. в гр. Брюксел, Белгия. В събитието взеха участие представители на статистическите служби от ЕСС, Европейския парламент, Европейската комисия, председателството на Съвета на ЕС, както и други заинтересовани страни - потребители на официална статистическа информация. Участниците обсъдиха и акцентираха върху постиженията през изминалите две десетилетия от създаването на Кодекса на европейската статистическа практика и отражението му върху процеса по събиране, обработване и разпространение на официална статистика в ЕС. Председателят на НСИ участва в сесия, посветена на принципа за професионална независимост на статистическите служби, който е основополагащ принцип в рамките на ЕСС за гарантиране на доверието в официалната европейска статистика.

Заместник-председател на НСИ продължи участието си в заседанията на Изпълнителния борд на Комитета по парична и финансова статистика и статистика на платежния баланс в качеството си на член на Комитета за мандат 2025 - 2026 година. Създаден с Решение на Съвета на ЕС, Комитетът има за цел да подпомага Европейската комисия при съставянето и въвеждането на многогодишна работна програма по отношение на паричната и финансовата статистика и на статистиката на платежния баланс. Съставът на Изпълнителния борд за мандат 2025 - 2026 г. включва представители на централните банки на Словения и Нидерландия и на националните статистически институти на България, Франция и Финландия.

Освен участието в ключови събития и форуми на европейско равнище, през 2025 г. представители на НСИ продължиха да участват в заседанията на различни работни групи в областта на статистиката. Сред особено важните международни участия бяха заседанията на Работна група (РГ) „Статистика“ на Съвета на ЕС (CWPS) в гр. Брюксел.

През първата половина на 2025 г. председателството на Съвета на ЕС пое Полша. Полското председателство имаше за цел да ускори работата по редица ключови статистически регламенти: Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно европейската статистика за населението и жилищния фонд (ESOP); Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно статистиката за нефинансовите търговски недвижими имоти (CREI); Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно европейската статистика в областта на рибарството и аквакултурите (EFAS). Полското председателство успешно завърши процедурата по разглеждането на Делегиран регламент (ЕС) № 2025/1131 на Комисията от 26 март 2025 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 691/2011 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на инвестициите за смекчаване на изменението на климата и за въвеждане на класификацията на екологичните цели.

От 1 юли до края на 2025 г. председателството пое Дания. В областта на статистиката Дания се ангажира да следва програмата на триото Полша-Дания-Кипър. Основната дейност на Работната група беше насочена към продължаване на работата по Предложението за Регламент относно статистиката за нефинансовите търговски недвижими имоти (CREI) и Предложението за Регламент относно европейската статистика в областта на рибарството и аквакултурите (EFAS), както и работа по Препоръка за Регламент на Съвета за изменение на Регламент (ЕО) № 2533/98 относно събирането на статистическа информация от Европейска централна банка (ЕЦБ). В рамките на Датското председателство на Съвета на ЕС стартира и процедурата по разглеждане на Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програма „Единен пазар и митници“ за периода 2028 - 2034 г. и за отмяна на регламенти (ЕС) 2021/444, (ЕС) 2021/690, (ЕС) 2021/785, (ЕС) 2021/847 и (ЕС)

2021/1077 в рамките на Работна група „Конкурентоспособност и растеж/Вътрешен пазар“ към Съвета на ЕС.

Сътрудничество в рамките на ООН и Икономическата комисия за Европа на ООН (ИКЕ на ООН):

През март председателят на НСИ и началникът на отдел „Международни отношения и проекти“ взеха участие в 56-ата сесия на Статистическата комисия на ООН (СКООН), която се проведе в Ню Йорк под мотото „По-добри данни. По-добър живот“. В срещата взеха участие ръководителите на статистическите институции от всички 193 държави членки на ООН. Заедно с основното заседание на СКООН в програмата бяха включени и редица съпътстващи събития. Особено интересни за представителите на НСИ бяха семинарът на високо равнище на тема „Използване на изкуствен интелект и машинно обучение за производството на официална статистика: възможности, предизвикателства и бъдещи насоки“, организиран от Статистическата служба на Австрия, както и дискусия за намаляването на административната тежест за респондентите, организирана съвместно от националните статистически служби на Нидерландия и Дания.

През 2025 г. се проведеха и няколко заседания на Групата на високо равнище за партньорство, координация и изграждане на капацитет за статистика за Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие на ООН (HLG-PCCB), на която председателят на НСИ е член като един от петимата представители за региона на Северна Америка и Европа. Сред обсъжданите теми бяха подготовката на следващия Световен форум за данни на ООН през 2026 г., провеждането на Четвъртата международна конференция за финансиране на развитието (FFD4) в гр. Севиля, Испания, както и въпроси свързани с финансирането и устойчивостта на глобалните статистически системи. В периода 10 - 11 ноември 2025 г., непосредствено след 40-ото заседание на Групата, което се проведе в гр. Рияд, Кралство Саудитска Арабия, председателят на НСИ участва като панелист в дискусия, посветена на използването на напреднали технологии и методологии за укрепването на капацитета на националните статистически системи. Дискусията, организирана от Статистическата служба на Кралство Саудитска Арабия, имаше за цел да разгледа как националните статистически служби използват съвременни технологии и иновативни методологии за подобряване на качеството, навременността и достъпността на данните за разработване на политики, основани на доказателства, и устойчиво развитие и как усилията за модернизация могат да укрепят доверието, прозрачността и етичното използване на данните, като същевременно се спазват фундаменталните принципи на ООН за официална статистика.

По линия на сътрудничеството с Икономическата комисия на ООН за Европа (ИКЕ на ООН), през юни 2025 г. ръководството на НСИ участва в 73-ата пленарна сесия на Конференцията на европейските статистици (КЕС), която се проведе в гр. Женева, Швейцария. Темите, включени в програмата на КЕС, засегнаха: използване на нетрадиционни източници на данни за миграцията и движението на хора, справяне с дезинформацията и злоупотребата с данни, промени и иновации при провеждането на анкети, използването на административни данни за изготвянето на статистика за труднодостъпни групи от населението, проблеми с достъпа до данни на частни държатели и други.

През годината представители на НСИ взеха участие и в срещи на различни работни групи към ИКЕ на ООН в областта на националните сметки, индекси на потребителските цени, поверителността на статистическите данни и други. В периода 19 - 21 ноември се проведе и годишната конференция на Групата на високо равнище за модернизация на официалната статистика. По време на срещата бяха обсъдени текущи инициативи и иновативни подходи за модернизация на официалната статистика,

включително готовността за използване на изкуствен интелект в статистическия процес и свързаните с това въпроси за доверието в статистиката и поверителността на данните.

Сътрудничество в рамките на ОИСР):

И през тази година НСИ продължи да изпълнява ангажиментите си, свързани с пълноправното членство на страната ни в ОИСР в качеството си на водеща институция по отношение на прегледа по правен инструмент OECD/LEGAL/0417 „Препоръка на Съвета за добра статистическа практика“ и партнираща институция при изготвянето на самооценки за технически прегледи по правните инструменти на ОИСР в рамките на различни тематични комитети. В този контекст институтът продължи да осигурява необходимата навременна и достоверна информация на българските ведомства за провеждането на въпросните прегледи.

Непосредствено след заседанието на КЕС, представителите на НСИ взеха участие в 22-рото заседание на Комитета по статистика и политики в областта на статистика към ОИСР. В рамките на събитието представители на държавите членки обсъдиха възможностите и проблемите при употребата на изкуствен интелект в процеса на произвеждане на официални статистически данни, както и готовността на националните статистики за внедряването му. Участниците дискутираха въвеждането и използването на ревизираната Система от национални сметки и актуализирания Наръчник за платежния баланс, разпределението на нетното богатство на домакинствата в страните от ОИСР, измерването на разходите за отглеждане на деца и други.

В изпълнение на дейностите, заложи в Националната пътна карта с дейности по сътрудничество с ОИСР за периода от 2023 до 2025 г., бяха организирани две комуникационни събития тип кръгли маси на тема „Националният статистически институт като пълноправен член на Комитета по статистика и политики в областта на статистиката на ОИСР“ през март в Северозападен район за планиране и през септември в Североизточен район за планиране. В събитията взеха участие представители на териториалните статистически бюра на НСИ, местни органи на управление, териториални офиси на централната администрация, регионални представители на бизнесорганизации, работодателски организации и НПО. Основна цел на кръглите маси е запознаване с дейността на НСИ след пълноправното членство на българската статистика в ОИСР и процеса за присъединяване на България, както и ангажиментите произтичащи от това, включително обсъждане на възможностите за сътрудничество между институциите и необходимостта на местната власт и бизнеса от статистически данни.

Представители на института взеха участие в редица виртуални и присъствени срещи на тематични работни групи на ОИСР в областта на националните икономически и финансови сметки, природния капитал, международната търговия със стоки, измерване на благосъстоянието и други.

Статистическо сътрудничество в рамките на други международни организации:

В допълнение към работата в рамките на ЕСС и сътрудничеството в ОИСР, през 2025 г. НСИ продължи да участва активно във всички значими международни форуми и дискусии, засягащи актуалните предизвикателства и възможности пред официалната статистика.

От 1 до 3 юли 2025 г. председателят на НСИ участва в Петия конгрес на националната статистика на Полша, който се проведе във Варшава. По време на форума той взе участие в сесия, посветена на използването на нови източници на данни за изготвянето на статистика на туризма. В края на събитието, представителите на публичната статистика и частния сектор, подписаха декларация, с която заявиха сътрудничеството си за планирано, отговорно и прозрачно използване на данните в полза на икономиката в условията на нарастващата роля на данните като основа за публични решения, изследвания и социално-икономическо развитие.

И през 2025 г. НСИ продължи своето членство в Международния статистически институт (МСИ) и Международната асоциация за официална статистика (IAOS). През октомври председателят на института участва в 65-ия Световен статистически конгрес, който се проведе в Хага, Нидерландия. В рамките на събитието той представи опита и добрите практики на НСИ при прилагането на принципите, заложи в Кодекса на европейската статистическа практика в сесия, посветена на трансформирането на националните статистически системи. Паралелно с конгреса в Хага се проведе и Общото събрание на Международния статистически институт, на което НСИ участва като институционален член.

През май 2025 г. експерти на НСИ взеха участие в заседание на Работната група по обмен на статистически данни и икономическа информация към ОЧИС. Институтът предостави статистически данни за изготвянето на втората публикация с основни икономически и социални индикатори за страните от региона за референтна година 2023. Публикацията беше изготвена от Координационният център за обмен на статистически данни и икономическа информация към ОЧИС и беше публикувана през ноември на интернет страницата на организацията.

В периода 3 - 4 ноември 2025 г., заместник-председател на НСИ взе участие в академичната конференция „Отвъд БВП: Измерване на справедливи и зелени преходи за устойчив и приобщаващ икономически растеж“. Конференцията се проведе в гр. Сараево, Босна и Херцеговина и беше организирана от Съвета за регионално сътрудничество в партньорство с Асоциацията за регионални изследвания в рамките на Стратегията за Югоизточна Европа 2030 на ПСЮИЕ. Конференцията събра водещи регионални и международни експерти, за да проучат иновативни показатели и методологии за устойчиво развитие. Непосредствено след конференцията, заместник-председателят на НСИ взе участие и в заседание на Мрежата от статистически органи на държавите от ПСЮИЕ, по време на което беше обсъден проект на Индекс за приобщаващ растеж за Югоизточна Европа.

Работа по споразумения за субсидия и други проекти, финансирани от Европейската комисия:

През 2025 г. НСИ успешно приключи изпълнението на десет проекта, финансирани с целеви субсидии от Европейската комисия и съфинансирани от държавния бюджет. Те обхващат ключови области като демографска и социална статистика, бизнес статистика и многосекторна статистика. Паралелно с това, през годината НСИ кандидатства, сключи и предстои да подпише договори с Европейската комисия за десет нови проекта, които е предвидено да се изпълняват през периода 2025 - 2027 година. През изминалата година беше направено представяне на работата по различни проекти, финансирани от Евростат, като по този начин служителите на НСИ имаха възможност да се запознаят с етапите по кандидатстване, изпълнение и отчитане на споразуменията за субсидия.

НСИ продължи своята утвърдена практика да приема стажанти в рамките на Многонационалната програма за сътрудничество в областта на статистиката IPA 2022. В периода септември - ноември 2025 г. двама стажанти от статистическите служби на Република Северна Македония и Република Косово проведоха тримесечен стаж в НСИ в областите „Управление на качеството“ и „Статистика на доходите и условията на живот“. Многонационалната програма за статистическо сътрудничество (IPA 2022) е основен инструмент за оказване на техническа помощ на страните кандидат-членки на ЕС. Основната ѝ цел е подпомагане привеждането на националните статистически методологии и практики в съответствие с изискванията на ЕСС. В този контекст НСИ активно участва в програмата, като установява и развива традиции както в обучението на стажанти от статистическите офиси на страните от Западните Балкани, така и в развитието на двустранното и регионалното сътрудничество.

Отново в рамките на Многонационалната програма за сътрудничество в областта на статистиката IPA 2022, през септември 2025 г. НСИ беше домакин на

посещение с цел обучение на тема „Паритети на покупателната способност“ (ППС) за експерти от Института по статистика на Албания. Събитието подчерта ползотворното сътрудничество между България и Албания в областта на статистиката, както и значението на обучителни визити за насърчаване на обмена на опит и добри практики. По този начин НСИ продължава да утвърждава своята роля като надежден партньор в регионални инициативи и като активен участник в процеса на европейска интеграция в областта на статистиката.

През октомври 2025 г. експерт от НСИ проведе експертна мисия на тема „Паритети на покупателната способност“ в Косовската агенция по статистика, за да сподели опита и добрите практики на НСИ, свързани с процеса по валидиране на данни и осигуряване на съпоставимост в областта на ППС. През ноември 2025 г. НСИ проведе експертна мисия с цел обучение в Държавната статистическа служба на Република Северна Македония в областта на ХИПЦ и индекса на цените на жилищата (ИЦЖ). Проведените мисии допринесоха както за укрепване на капацитета на националните статистически институти на страните-партньори, така и за по-нататъшното хармонизиране на статистическите дейности с методологията на ЕСС.

През 2025 г. НСИ продължи активното участие в работните групи към Евростат за сметките за околната среда и монетарните сметки за околната среда, енергийната статистика, статистиката на отпадъците, статистика на водите и други, както и в работната среща на директорите на секторни статистики и статистиките и сметките за околната среда. Участие имаше и в съвместния семинар на ОИСР и ИКЕ на ООН относно прилагането на системата за икономическите сметки за околната среда.

През юли 2025 г. експерти от НСИ на България и Федералната статистическа служба на Германия проведоха среща за обмен на опит, на която бяха обсъдени прилаганите методологии за разпределение на образуваните отпадъци по икономически сектори. Срещата беше проведена в съответствие с Приложение 1 към Регламент (ЕО) № 2150/2002 относно статистиката на отпадъците и имаше за цел съпоставимост и хармонизация на подходите на двете страни.

През октомври 2025 г. НСИ беше домакин на експертен екип от Европейската комисия в рамките на работно посещение, посветено на статистиката на отпадъците в България. Основната цел на посещението беше цялостна оценка на методите за събиране, обработка и докладване на данни, използвани при изпълнението на изискванията на европейското законодателство. В хода на обсъжданията бяха разгледани методологични аспекти, процесите по валидиране и докладване на данни, добри практики и постигнати резултати. Особен акцент беше поставен върху идентифицираните предизвикателства и договорените действия за подобряване на качеството, навременността и прозрачността на статистическата информация.

Дейност 2.4.3. Подобряване на обхвата на споразуменията и партньорствата

През 2025 г. продължи дейността по актуализиране и подписване на двустранни Споразумения за сътрудничество и стратегическо партньорство при обмен на информация между НСИ, различни институции и частни държатели на данни. Общият брой на подписаните/подновените споразумения през годината е 11 (единадесет), а партньорските институции са: Агенция за социално подпомагане, Фонд мениджър на финансови инструменти, МОН, Агенция по вписванията (АВ), Национална здравноосигурителна каса, МВР, Върховен комисариат за бежанците на ООН, „Билла България“ и НЦОЗА. Многостраничен меморандум за разработване и ежегодно актуализиране на национална карта на интелектуална собственост в Република България (по общини) беше сключен между НСИ, Университета за национално и световно стопанство, Патентното ведомство на Република България, Министерството на културата, Националното сдружение на общините и Националната асоциация на председателите на общински съвети. Сключено беше и споразумение по проект

„Адресиране на предизвикателствата на пазара на труда“ между НСИ, Министерство на труда и социалната политика, Конфедерация на независимите синдикати в България, Конфедерация на труда „Подкрепа“ и Агенция по заетостта.

През 2025 г. бяха подписани споразумения с четири големи търговски вериги за предоставяне на данни от фискални устройства (касови апарати), наричани сканирани данни. Започна и регулярното предоставяне на тези данни, които ще се използват като източник на информация при изчисляването на индексите на потребителските цени.

През 2025 се подписа Споразумение за сътрудничество и обмен на данни с Агенцията за социално подпомагане. Обменът и използването на административните данни ще повиши обхвата и качество на статистическите изследвания в областта на демографската и социална статистика.

През 2025 г. се подписа актуализирано Споразумение за сътрудничество и стратегическо партньорство при обмен на информация между Националния статистически институт и Министерството на образованието и науката. С това се подобри значително съответствието на получаваните данни от регистрите с изискванията, заложи в регламентите на ЕК. В рамките на споразумението е планирано разширяване на обхвата на регистрите с допълнителни променливи, които са необходими на НСИ за изпълнението на регламентите.

С цел осигуряване на допълнителна информация в областта на миграцията и международната закрила, изисквана съгласно европейското законодателство в областта, през 2025 г. се актуализира и споразумението с Министерство на вътрешните работи.

Във връзка с влизането на Република България в Евронзоната от 1 януари 2026 г. беше актуализирано и споразумението с Националния осигурителен институт.

През 2025 г. стартира проучване на регистрите на Националния филмов център (НФЦ), които съдържат информация, сходна с тази, събирана от НСИ. Целта е да се извърши верификация на данните от двата източника и при установено съответствие и липса на съществени различия, в бъдеще да се предвиди използването на регистрите на НФЦ като официален източник на данни за дейността на киносалоните. Това ще допринесе за намаляване на натовареността на респондентите и ще улесни процеса по събиране и обработване на данните.

В контекста на активното международно сътрудничество и обмен на добри практики НСИ продължи да води последователна политика за развитие на двустранното сътрудничество със статистическите институти от страните в рамките на Европейската политика на добросъседство - група „Изток“, група „Юг“, както и със страните от Западните Балкани. Целта на тази политика е да се разширят възможностите за съвместни инициативи в областта на официалната статистика. НСИ поддържа двустранни споразумения за сътрудничество в областта на статистиката с Армения, Беларус, Грузия, Молдова, Палестина, Азербайджан, Сърбия, Република Северна Македония, Хърватия, Румъния. Сътрудничеството с тези държави се осъществява на основата на тригодишни планове за съвместни дейности.

На 24 и 25 март 2025 г. изпълнителният директор на Статистическата служба на Република Косово и директорът на дирекция „Регистрация на населението“ се срещнаха с ръководството на НСИ в гр. София. Целта на двудневната визита беше да бъдат обсъдени възможностите за бъдещо сътрудничество в областта на статистиката между двете институции. По време на срещата бяха дискутирани резултатите от последното преброяване на населението и жилищния фонд, проведено през 2021 г. в България и през 2024 г. в Косово. Участниците обмениха опит и добри практики в областта на макроикономическа статистика, разпространението на официална статистика и повишаването на статистическата грамотност сред потребителите - с особен акцент върху младите хора. Беше обсъдена възможността за подписване на Меморандум за разбирателство между двете институции.

Като продължение на партньорството си в региона, в периода 27 октомври - 2 ноември 2025 г. НСИ организира обучение за млади статистици от страните от Западните Балкани - Албания, Република Косово, Република Северна Македония, Сърбия и Черна гора. Обучението беше осъществено в рамките на проекта „Развитие на административния капацитет на Националните статистически офиси на страните партньори от Западните Балкани чрез обучение на млади статистици с оглед на подпомагането им в присъединителния процес към ЕС“, в рамките на програма „Българска помощ за развитие“ на Министерството на външните работи. Основната му цел беше да запознае участниците с теоретичните и практическите аспекти на организацията на статистическите изследвания в съответствие с европейските стандарти и добри практики. В програмата бяха включени лекции, практически занимания и дискусии, водени от експерти на НСИ с дългогодишен опит в областта.

В допълнение към активната работа на регионално ниво НСИ продължи да задълбочава сътрудничеството си с партньори извън Европа. На 10 юни 2025 г., делегация на НСИ, ръководена от председателя на НСИ, посети централното управление на Националното бюро по статистика на Китай в гр. Пекин и се срещна с комисаря г-н Кан И и ръководители на звена в институцията. Срещата се осъществи по покана на Посолството на Китайската народна република в София и се проведе в контекста на исторически и традиционно добри дипломатически отношения между България и Китай, като имаше за цел да надгради резултатите от миналогодишната среща на заместник-председателя на НСИ със заместник-комисаря на Националното бюро по статистика на Китай.

Като продължение на установените добри отношения, на 16 октомври 2025 г. НСИ прие делегация от Статистическото бюро на провинция Джъдзян, Китай. По време на визитата гостите се запознаха с българската статистическа система, както и с организацията и дейността на НСИ. От своя страна, те представиха структурата и дейността на китайската статистическа система, като специално внимание беше обърнато на напредъка в областта на дигитализацията. Двете страни се договориха да изготвят документ за бъдещо сътрудничество, който да разшири обхвата на съвместните инициативи с включване на нови тематични направления.

В унисон с усилията за разширяване на международното сътрудничество, НСИ продължи традиционно добрите отношения с Националната статистическа служба на Грузия (ГЕОСТАТ). В знак на признание за дългогодишното партньорство председателят на НСИ получи от изпълнителния директор на ГЕОСТАТ специално изработен почетен знак по повод 145-ата годишнина от създаването на статистическата институция в България. Председателят благодари за оказаното внимание и подчерта удовлетворението си от ползотворната съвместна работа между националните статистики на България и Грузия, подкрепена с подписаното споразумение за сътрудничество през 2016 година.

3. ОТЧЕТ ПО ТЕМАТИЧНИ ОБЛАСТИ

3.1. Демографска и социална статистика

Демографска статистика

През 2025 г. продължи регулярната обработка и производство на данни по изследванията: раждаемост, смъртност, миграция, брачност и бракоразводност. Това осигури необходимата информация за изчисляване на броя и структурите на населението, както и на основните демографски показатели, в съответствие с изискванията на Регламент № 1260/2013 на Европейския парламент и на Съвета относно европейската демографска статистика. Данните за референтната 2024 г. бяха

публикувани и предоставени на ЕК в съответствие със заложените срокове. Продължи публикуването на седмични данни за умиранията на уебсайта на НСИ, веднъж месечно десет дни след края на последната референтна седмица от месеца. През 2025 г. предоставянето на данни за умиранията по седмици на Европейската Комисия се осъществяваше на всяко тримесечие.

Извършена беше работа по изготвянето и предоставянето на данни съгласно чл. 5, 6 и 7 от Регламент № 862/2007 на Европейския парламент и на Съвета за „Статистика относно предотвратяването на незаконното влизане и пребиваване“, „Статистика на разрешенията за постоянно пребиваване и постоянно пребиваващите граждани на трети страни“ и „Статистика относно връщанията“ с източник МВР. НСИ продължи да предоставя данни на Евростат по чл. 4 от Регламент № 862/2007 на Европейския парламент и на Съвета за „Статистика относно международната закрила“ с източник ДАБ.

През 2025 г. започна докладване на самостоятелни набори от данни за броя на гражданите на трети държави, на които през предходната календарна година е била издадена синя карта на ЕС, за приетите членове на техните семейства, както и броя на гражданите на трети държави, чиито заявления за Синя карта на ЕС са били отхвърлени, съгласно Директива (ЕС) 2021/1883 на Европейския парламент и на Съвета от 20 октомври 2021 година относно условията за влизане и пребиваване на граждани на трети държави за целите на висококвалифицирана трудова заетост и за отмяна на Директива 2009/50/ЕО на Съвета.

В областта на населението и демографските процеси бяха подготвени и предоставени данни по въпросници на Международната организация на труда (МОТ), Световната здравна организация, както и по съвместни въпросници на Евростат и ООН. През отчетната 2025 г. експертите от отдела прегледаха и верифицираха различни документи, доклади и стратегии, изготвени от други държавни институции. През 2025 г. продължи подготовката и зареждането на данни за Национална стратегия за интеграция на ромите.

Пазар на труда

През 2025 г., в изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) 2019/1700 и свързаните с него прилагачи регламенти на ЕК в областта на статистиката на работната сила, НСИ продължи да провежда тримесечното непрекъснато статистическо изследване „Наблюдение на работната сила“, осигуряващо информация за икономическата активност, заетостта и безработицата на населението на възраст 15 и повече навършени години. Резултатите бяха публикувани в съответствие със сроковете, заложи в Календара за разпространение на статистически продукти и услуги.

През същата година започна провеждането на допълнителния модул „Съвместяване на професионалния и семейния живот“, както и подготовката за модул „Заетост в цифрови платформи“, който ще бъде включен в изследването през 2026 година. Приключи работата по проект на ЕК „Наблюдение на работната сила - модул 2024 г. „Младите хора на пазара на труда и образователни постижения, включително прекъснали или напуснали образованието си“.

Данните за променливата за работната заплата INCGROSS, за референтната 2023 г., бяха събрани и предоставени на Евростат в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2019/1700 и Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/2240. За допълване на липсваща информация се използваша и данните от Регистъра на осигурените лица.

През 2025 г. започна подготовката за внедряването през 2026 г. на Класификацията на икономическите дейности КИД 2025.

В областта на пазара на труда бяха подготвени и предоставени данни за

въпросници на ОИСР, МОТ, Световната здравна организация, ЮНЕСКО и УНИЦЕФ.

Продължи работата по регулярните годишни и краткосрочни изследвания на заетостта и разходите за труд в областта на предоставяната от предприятията статистическа информация за възнагражденията и разходите за труд. Резултатите от изследванията бяха публикувани в съответствие със сроковете заложи в Календара за разпространение на статистически продукти. Продължи регулярното изготвяне, публикуване и изпращане на Евростат на данни за показателите: индекс на разходите за труд, статистика на свободните работни места и краткосрочна бизнес статистика. Изготвени бяха и съответните доклади по качеството и метаданни за тези показатели. Продължи регулярното предоставяне на данни за възнагражденията за един отработен час в неизгладен и сезонно изгладен вид на ОИСР. Регулярното получаване на информация от административния регистър на осигурените лица способства за подобряване качеството и пълнотата на статистическите данни за наетите лица и средната работна заплата.

През 2025 г. продължи участието на експерти в междуведомствени работни групи и международни срещи, свързани с пазара на труда, както и прегледа и корекцията на документи, доклади и стратегии на други държавни институции.

Агенцията по заетостта (АЗ) като институцията, която е основният изпълнител на държавната политика по заетостта, събира, обработва и разпространява данни за участниците и резултатите от изпълнението на мерките, заложи в нея. Изпълнението на статистическите дейности през 2025 г. се основаваше на събирането на регистрирани данни чрез информационната система на АЗ - Национална база данни за пазара на труда и Европейски социален фонд (ЕСФ), както и на национално представителното проучване за нагласите на работодателите в страната да наемат работна сила с определени умения.

През годината основната информация, влизаща в статистическите набори от данни, които АЗ разпространява, се събираше в бюрата по труда при регистрацията на търсещите работа лица и се осъществяваше по следните начини: „лице в лице“ в офисите на бюрата (в 97.7% от случаите), подаване на заявление чрез профил в Националната система за сигурно електронно връчване на МЕРУ (1.83% от случаите), по пощата на хартиен носител и по електронна поща (общо 0.47%). Подаването на заявки за обявяване на свободни работни места от работодателите преимуществено се осъществяваше на уебсайта на АЗ (в 95.2% от случаите), както и по електронна поща. Верификацията на данните се осъществяваше по телефон и чрез проверка в други регистри - Търговски регистър, НАП или чрез системата за междурегистров обмен RegiX.

Данните от регистъра за търсещите работа лица и работните места се обработват и агрегират чрез приложение като вградена функционалност на информационната система на АЗ - НБД ЕСФ. Продължава практиката данните да се разпространяват към заинтересованите страни (Министерски съвет (МС), Министерство на труда и социалната политика (МТСП), Министерство на икономиката и индустрията (МИИ), Министерство на образованието и науката (МОН), Министерство на туризма (МТ), БНБ, НСИ, Национален осигурителен институт (НОИ), областните управители и др.) по електронна поща и на уебсайта на АЗ.

През годината АЗ подготви и предостави данни на НСИ за сезонните работници от трети страни по Регламент № 862/2007 на Европейския парламент и на Съвета относно статистика на Общността за миграцията и международната закрила.

В края на август приключи процесът по подготовка на набора данни за изпълнението на активната политика по заетостта през 2024 година. Събрана беше информация от различни източници за участниците и изплатените средства по общо 32 активни програми, мерки и проекти, финансирани със средства от държавния бюджет и Европейски социален фонд плюс (ЕСФ+). Данните са част от LMP Database на ЕК по методика на Евростат и са в процес на валидиране от Комисията.

През годината АЗ проведе едно национално представително анкетно проучване сред работодателите в страната за нуждите им от работна сила през следващите 12 месеца. Допитването беше проведено чрез онлайн анкета сред всички близо 439 хил. активни работодатели, чрез стратифицирана извадка (280 страни) по области и икономически дейности с обща численост от 10 хил. случайно излъчени респонденти и целева численост от 4 000 респонденти. Постигната беше много добра отговоряемост – 42.8% (с близо пет пункта по-висока от предходната година). След обработка и валидиране на данните от анкетирането областните комисии по заетост към областните съвети за развитие в 28-те области подготвиха своите аналитични доклади за търсенето на труд във всяка област, въз основа на които АЗ изготви обобщен аналитичен доклад за резултатите от проучването. Едномерните и двумерни разпределения, изготвени на база проведеното анкетиране, заедно с аналитичния доклад са публикувани на уебсайта на АЗ.

През 2025 г. продължи регулярният ежемесечен обмен на регистрирани данни за регистрираните безработни лица и започналите работа безработни лица - украински граждани със статут на временна закрила, съгласно Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила.

Основен приоритет остава изграждането на новата бизнес интелигентна (BI) система за анализ на данни и производство на статистика като част от модернизирания ИС на АЗ. Изграждащата се „Система за оценка на ефективността и ефикасността на предлаганите от Агенцията по заетостта услуги, базирана на данни от свързани административни регистри“ ще позволи съвсем скоро АЗ да разполага с истинска Data Lake платформа (т.н. езеро от данни), която ще улесни достъпа до данни за пазара на труда, събирани от всички заинтересовани институции. Очаква се с нея да заработи и Регистър на неактивните лица, с който да се оцени действителната численост на останалите извън пазара на труда лица.

През годината продължи изпълнението на мерките по плана за изпълнение на препоръките от партньорската проверка на ОИСР по отношение на разграничаването на статистическата дейност от основната дейност на АЗ, публикуването на календар за разпространение, метаданни и доклади за качество, и поддържането на автоматизиран обмен на данни между институциите, поддържащи регистри.

Образование и учене през целия живот

През 2025 г., в изпълнение на НСП, бяха проведени всички предвидени изчерпателни статистически наблюдения в областта на статистиката на образованието и обучението, в съответствие с изискванията на националното и европейското законодателство. Основен източник на данни за нефинансовите показатели за всички степени на образование (предучилищно, основно, средно и висше) през тази година бяха административните регистри на МОН, а за професионалното обучение на възрастни - информационната система на Националната агенция за професионално образование и обучение (НАПОО). Много малка част от данните продължи да се събира чрез статистически отчети, директно от образователните институции, тъй като тази информация все още не е налична в административни регистри.

През 2025 г. за първи път административен регистър беше използван като източник на статистически данни и за академичния състав във висшето образование - Регистър на академичния състав в Република България, поддържан от МОН чрез НАЦИД.

Използването на регистри значително подобрява качеството на статистическата информация, като осигурява данни за изчисляването на ключови индикатори без да се налага прилагането на статистически оценки, както и подобрява пълнотата на данните и намалява тежестта върху респондентите, в случая образователните институции.

По отношение на финансовите данни за образование, през октомври стартира подготовката за събиране на данните от различните източници на информация за разходите за образование.

Съгласно определените срокове бяха предоставени нефинансовите данни по съвместните въпросници на ЮНЕСКО, ОИСР и Евростат (за референтна година 2023/2024) за записани учащи, персонал, паралелки, изучаване на чужди езици и регионални данни за записаните учащи. За попълването на въпросниците за записаните учащи във висшето образование през тази година за първи път бяха използвани административни данни, което значително подобри качеството и пълнотата на информацията, тъй като множество индикатори бяха изчислени без да се налага използването на статистически оценки. До края на годината предстои изпращането на останалата част от въпросниците, касаеща данните за дипломираните, кредитна мобилност на дипломираните студенти (с референтна година 2024) и финансови данни за образованието (за референтната 2023 година). Подготовката на данните и попълването на въпросниците са в ход. С това ще бъдат изпълнени изискванията на Регламент N 452/2008 г. на Европейския парламент и на Съвета относно изготвянето и развитието на статистиката на образованието и ученето през целия живот.

През 2025 г. се подписа актуализирано споразумение за сътрудничество и стратегическо партньорство при обмен на информация между НСИ и МОН. С това се подобри значително съответствието на получаваните данни от регистрите с изискванията, заложи в регламентите на ЕК. В рамките на споразумението е планирано разширяването на обхвата на регистрите с допълнителни променливи, които са необходими на НСИ за изпълнението на регламентите.

Във връзка с присъединяването на страната ни към ОИСР и включването на данни за България в публикацията „Поглед върху образованието (Education at a Glance - EAG)“, бяха проверени и валидирани всички данни, използвани за анализа.

Култура

През 2025 г. се проведе успешно всички изследвания в областта на статистиката на културата. Те осигуряват информация за дейността на музеите, театрите, кината, библиотеките с библиотечен фонд над 200 хиляди библиотечни единици, радио и телевизионните оператори, за издателската дейност в страната (книги, вестници и списания) и филмовото производство. Данните за референтната 2024 г. бяха публикувани в съответствие със заложените срокове.

За първи път през 2025 г., статистическото изследване на библиотеките се проведе чрез уеббазирано приложение за събиране на данните.

Статистическото изследване на кината осигурява данни за броя и видовете кина, прожектираните филми, броя на местата и залите в киносалоните, както и за броя на прожекциите, зрителите и приходите от билети. През 2025 г. стартира проучване на регистрите на НФЦ, които съдържат информация, сходна с тази, събирана от НСИ. Целта е да се извърши верификация на данните от двата източника и при установено съответствие и липса на съществени различия, в бъдеще да се предвиди използването на регистрите на НФЦ като официален източник на данни за дейността на киносалоните. Това ще допринесе за намаляване на натовареността на респондентите и ще улесни процеса по събиране и обработване на данните.

Обществено здраве и здравословни и безопасни условия на труд

И през 2025 г. в изпълнение на националното законодателство, НСП и Регламент (ЕО) 1338/2008 на Европейския парламент и на Съвета относно статистика на Общността в областта на общественото здраве и здравословните и безопасни условия на труд, НСИ проведе качествено и в срок регулярните статистически изследвания,

осигуряващи информация в отделните области на статистика на общественото здраве. Осигурена и разпространена беше национална и европейска статистическа информация по отношение умиранията по причини, финансовите и нефинансовите здравни показатели.

В съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2019/1700 и свързаните с него прилагащи регламенти на Комисията започна работата на терен (анкетирането) в рамките на четвъртата вълна на изследването „Европейско здравно интервю, 2025“. Тестването на методологията, инструментариума и приложенията за анкетиране и самоанкетиране бяха апробирани чрез пилотно изследване сред 720 успешно анкетиранни лица по-рано през годината. Изследването се провежда в съответствие с условията по споразумение за субсидия с ЕК.

В съответствие с усилията на ЕСС по отношение на определянето на приоритети и във връзка с решението да се провежда критичен и систематичен преглед на съществуващите изисквания и параметри в отделните области на статистиката, през 2024 г. беше представен финалният доклад от Прегледа на статистиката, свързана със здравето. В резултат на доклада и необходимостта от предприемане на конкретни стъпки с цел вземане на важни решения по отношение на бъдещото развитие на здравната статистика, в началото на 2025 г. Евростат организира работен семинар „Бъдещето на статистика на здравеопазването“. НСИ се включи със свой експерт в работата на семинара, както и във всички следващи дейности, свързани с дискусия, развитие и работа по усъвършенстване на методологиите.

Дирекция „Национални здравни данни и електронно здравеопазване“ при НЦОЗА към МЗ изпълни всички статистически изследвания, включени в НСП, за които е отговорен изпълнител. Като орган на статистиката проведе в срок планираните изследвания и разпространи информация по основните статистически показатели чрез интернет страницата на НЦОЗА, специализирани печатни и електронни публикации.

В изпълнение на дейност „Трудови злополуки“ **НОИ** обработи информацията за трудовите злополуки, регистрирани през 2023 година. Данните бяха обработени съгласно методиката, определена със Статистическа система „Трудови злополуки“, която включва всички класификации и променливи, необходими за характеризирането на трудовата злополука. Методиката напълно съответства на националното законодателство и осигурява прилагането на Европейската статистика за трудовите злополуки. Разработено беше електронно информационно издание на НОИ „Трудови злополуки - брой, разпределение и показатели 2023 година“. Изданието съдържа: данни за броя, разпределението и показателите на трудовите злополуки за 2023 г.; сравнителни таблици за броя и показателите на трудовите злополуки, регистрирани през 2021, 2022 и 2023 г.; сравнение с данните за предходни години, показващо тенденциите на трудовия травматизъм в страната. Данните бяха публикувани на интернет страницата на НОИ в рубриката „Статистика“. Спазени бяха изискванията на Регламент (ЕС) № 349/2011 на Комисията от 11 април 2011 г. за прилагане на Регламент (ЕО) № 1338/2008 на Европейския парламент и на Съвета относно статистиката на Общността в областта на общественото здраве и здравословните и безопасни условия на труд по отношение на статистическите данни за трудовите злополуки. Статистическата информация за трудовите злополуки, регистрирани през 2023 г., беше изпратена директно на Евростат чрез единната входна точка за обмен на статистически данни e-Damis, която гарантира сигурен обмен и защита на данните. Изпратена беше и информация за обхвата и броя на осигурените лица за трудова злополука, разпределени по икономически дейности на КИД - 2008. НОИ предостави на Евростат и метаданни за трудовите злополуки чрез уеб приложението ESS-Metadata Handler. Статистическата информация за трудовите злополуки 2019 - 2023 г. беше изпратена и на Международната организация на труда чрез НСИ.

В изпълнение на дейност „Професионални болести“ **НОИ** обработи информацията за нововъзникналите случаи на професионални болести, регистрирани

през 2023 година. Въз основа на предоставени данни за причина за смъртта от ИС „Демография“ на НСИ бяха регистрирани и случаите, при които лицето е починало през 2023 г. поради призната професионална болест в миналото. Данните бяха обработени съгласно методика, определена със Статистическа система „Професионални болести“, която включва всички класификации и променливи, необходими за характеризирането на професионалната болест. Методиката напълно съответства на националното законодателство, осигурява прилагането на Ръководство за събиране и предоставяне на данни по Европейската статистика за професионалните болести (документ от 24 октомври 2023 г. на Работната група по статистика на професионалните болести, Евростат). Данните бяха публикувани на интернет страницата на НОИ в рубриката „Статистика“. Данните и метаданните за професионалните болести бяха изпратени директно на Евростат по електронен път (чрез e-Damis).

Доходи и условия на живот

Наблюдението на домакинските бюджети, което оценява доходите, разходите и потреблението на домакинствата, беше проведено през 2025 г. съгласно сроковете, заложи в НСП.

В изпълнение на споразумение за субсидия с Европейската комисия № 101190710 - 2024-BG-HBS2026/ РД 10-10 от 30.10.2024 г. на тема „Област на потребление - наблюдение на домакинските бюджети вълна 2026, включително иновативни инструменти и източници“ беше разработен нов инструментариум за провеждане на изследването през 2026 г. в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2019/1700 на Европейския парламент и на Съвета, делегиран регламент (ЕС) 2023/126 и Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/2094 на Комисията. Разработено беше приложение за събиране и обработване на информация от статистическото изследване „Наблюдение на домакинските бюджети“ чрез електронни формуляри, в което е внедрена новата Международна класификация на индивидуалното потребление по цели (COICOP 2018). Създадена беше възможност домакинствата, попаднали в извадката, да попълват електронен дневник. През октомври 2025 г. беше проведено пилотно тестване на инструментариума на терен. В резултат бяха подобрени функционалностите на приложението за прилагането му през 2026 година.

През 2025 г. изследването „Статистика на доходите и условията на живот (SILC)“ се проведе в съответствие с изискванията на рамков регламент за изследванията в домакинствата Регламент (ЕС) 2019/1700 на Европейския парламент и на Съвета. Освен стандартните цели променливи в изследването бяха включени допълнителни променливи от Шестгодишен модул „Енергия и околна среда“, съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/2527 на Комисията и Тригодишен модул „Здраве“, съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/1721 на Комисията. Дейностите за подобряване на обработката на данни, изпълнение на техническите изисквания за Шестгодишния модул за 2025 г. и осигуряване качество на данните от изследването „Статистика на доходите и условията на живот (SILC)“ се изпълняват по споразумение за субсидия с Европейската комисия № 101190892 - 2024 - BG-SILC на тема „Доходи и условия на живот - SILC модул 2025“.

Работата на терен беше проведена в периода март - май 2025 година. Обработката и анализирането на информацията от изследването бяха осъществени съгласно сроковете според НСП. Предварителни данни с резултати от изследването бяха изпратени на Евростат през декември 2025 г., съгласно новите изисквания за навременност на информацията.

С цел подобряване на обхвата и качеството на статистическите данни за доходите през 2025 г. продължи използването на данни от НОИ за размера на получаваните пенсии, добавки към пенсиите и допълнителни обезщетения и помощи по вид и месеци от регистър „Пенсии“, както и годишни данни за лицата, получаващи

обезщетения и помощи по Кодекса за социално осигуряване (Регистър на обезщетенията). За допълване на липсваща информация от изследването за доходите и валидиране на данните се използват и данните от НОИ за осигурените лица, от АСП - за лицата, получаващи помощи, а от НАП - за лицата, подали годишна данъчна декларация.

Социална защита

В съответствие с Регламент (ЕО) № 458/2007 на Европейския парламент и на Съвета относно Европейската система за интегрирана статистика на социалната защита (ESSPROS) през 2025 г. приключи попълването на статистически данни за 2023 г. по Основния модул на системата и по Модула за бенефициентите на пенсии. Основният модул съдържа данни за приходите и разходите по схеми на социална защита и по функции. Бяха спазени изискванията на Регламент (ЕО) № 110/2011 на Комисията по отношение на подходящите формати за предаване на данни, резултатите, които следва да се предават, и критериите за измерване на качеството по отношение на ESSPROS модула за нетните обезщетения за социална закрила. Източник на данни за статистиката на социалната защита са информационните системи и регистри на министерства и ведомства, управляващи схеми за социална защита. От НОИ бяха получени годишни данни за приходите и разходите по схеми 01 до 06 (основен модул по ESSPROS), както и данни за броя на бенефициентите на пенсии, класифицирани по схеми, по видове пенсии и по пол, в съответствие с формата за предоставяне на информация по Модула за бенефициентите на пенсии. Агенция по заетостта предостави данни за приходите и разходите по схема 15 относно периодични парични помощи за обучение, както и помощи в натура, свързани с повишаване на пригодността за заетост.

През октомври 2025 г. бяха подготвени и изпратени в Евростат ранни оценки за направените разходи за социална защита в страната по функции на ESSPROS, отнасящи се за 2024 година. Изпращането на ранни оценки по Основния модул на системата се осъществява пилотно и не е обвързано с изпълняването на конкретен регламент - оценките се изпращат доброволно от страните, които желаят да вземат участие.

През 2025 г. бяха изпратени статистически данни за получателите на помощи и обезщетения за безработица в България в рамките на ESSPROS, съгласно методологията, предложена от Евростат за доброволното събиране на този тип данни. Съвместно с експерти от НОИ и АЗ бяха обработени наличните данни от регистъра на получателите на обезщетения за безработица към НОИ и регистъра на лицата, регистрирани в Бюрата по труда към АЗ.

В резултат на извършените дейности бяха изпратени данни за броя на получателите на периодични парични обезщетения за безработица в България, включващи обезщетения за безработица по чл. 54а, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване и по чл. 230 и 231 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, както и стипендии, транспортни и квартирни разходи, изплащани на безработни лица, участващи в обучение за ограмотяване, придобиване на професионална квалификация или на ключови компетентности (за времето на обучението). В съответствие с изискването за елиминиране на двойното броене на получателите на обезщетения/помощи попадащи във функция безработица, в НОИ е извършено вертикалното агрегиране на данните за получателите на обезщетения за безработица, администрирани от НОИ, и на данните за получателите на „добавка за професионална квалификация“ за същия референтен период, администрирани от АЗ. Попълнен и изпратен на НСИ е въпросникът за качествената информация по модула. Данните са изпратени в Евростат и се отнасят за 2023 г., като показват общия брой получатели на поне едно от изброените обезщетения през годината от една страна и

средномесечния брой на получените обезщетения през периода на референтната година общо, по пол и по възрастови групи.

Престъпност и правосъдие

През 2025 г. НСИ реализира качествено и в срок ежегодно провежданите статистически изследвания за престъпленията, обвиняемите и осъдените лица, и дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните. С цел повишаване на качеството на статистическата информация се проведе едnodневно онлайн обучение на служителите от отделите „Статистически изследвания“ към ТСБ относно изследванията в областта на статистиката на правосъдието и престъпността.

В изпълнение на ангажиментите си като национален координатор и в съответствие с националното законодателство, НСИ предостави статистическа информация за:

- съвместния въпросник на ООН/Евростат, включващ данни от всички етапи на наказателния процес, незаконната миграция, престъпленията тип атаки срещу информационните системи, както и регионални данни за регистрираните от органите на полицията престъпления съгласно дефинициите на Международната класификация на престъпленията за статистически цели на ООН;

- трафика на хора в съответствие с дефинициите на Директива 2011/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите от него.

През 2025 г. експерти на НСИ участваха в писмени консултации и работни срещи във връзка с „Изследване на насилието, основано на пол“ в рамките на Целевата група за изследване на насилието основано на полов признак в рамките на ЕС.

Активно се работи и в следните междуведомствени работни групи във връзка с въвеждане в националното законодателство на изискванията на:

- Директива (ЕС) 2024/1226 на Европейския парламент и на Съвета от 24 април 2024 година относно определянето на престъпленията и санкциите при нарушаване на ограничителните мерки на Съюза, и за изменение на Директива (ЕС) 2018/1673;

- Директива (ЕС) 2024/1712 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 година за изменение на Директива 2011/36/ЕС относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите.

В изпълнение на ангажиментите си, експерти от НСИ активно участваха и в дейностите на Междуведомствения съвет за методическо ръководство на Единната информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП), както и на Междуведомствената експертна комисия. С оглед повишаване качеството на информацията, получавана от административния източник се проведеха целенасочени срещи с експерти от отдел ЕИСПП към Прокуратура на Република България (ПРБ), Висшия съдебен съвет (ВСС) и НСИ. В допълнение служители от НСИ се включиха и в организирани от отдел ЕИСПП към ПРБ регионални семинари.

През 2025 г. служителите на НСИ участваха в национални и международни срещи по теми в областта на престъпността и правосъдието.

3.2. Макроикономическа статистика

Годишни икономически сметки и тримесечни сметки

През 2025 г. беше извършена ревизия на данните за брутният вътрешен продукт (БВП) за периода 2018 - 2023 година и Брутният национален доход (БНД) за периода 2018 - 2023 година, както и бяха актуализирани: тримесечни и годишни данни за 2024 г. на БВП и неговите компоненти по производствен метод, метод на доходите и метод на крайното използване; данни за заетостта и отработените човекочасове;

регионални сметки; тримесечни и годишни нефинансови сметки по институционални сектори. Ревизиите са свързани с промяна на използваната методология и изчислителни процедури на конкретни статистически показатели и са в следствие на работата по верификационния цикъл на БНД.

Тримесечните нефинансови сметки по институционални сектори са ревизирани за периода от 2018 г. до второ тримесечие на 2025 година. Ревизията в нефинансовите сметки по институционални сектори отразява ревизията на основните макроикономически показатели, ревизията на данните на платежен баланс издание шест и информация от административни източници.

През 2025 г. продължи работата по разработването и усъвършенстването на финансовите национални сметки. В изпълнение на програмата на Евростат за предоставяне на данни в областта на националните сметки през 2025 г. бяха разработени и предоставени предварителни и окончателни данни за 2024 година.

През 2025 г. продължи регулярното изпращане на таблица 28А от трансмисионната програма на Евростат, касаеща структурата на дълга на сектор „Държавно управление“ по подсектори.

Данните от изследване „Месечно събиране на декларации от икономически оператори, осъществяващи дейности с акцизни стоки“ на АМ бяха изпратени в указания формат и срокове съгласно Меморандума за сътрудничество между НСИ, БНБ и МФ. Обобщени данни от изследването бяха предоставени на държавни институции и организации по силата на нормативен акт или подписани споразумения.

Държавна финансова статистика

Усилията в областта на държавната финансова статистика бяха насочени към по-нататъшното методологическо развитие и подобряване на качеството на данните.

Продължи работата по отчитане на нотификационните таблици за дефицита/излишъка и дълга на институционалния сектор „Държавно управление“ по подсектори два пъти годишно - предварителни и окончателни данни. Съгласно ЕСС 2010 бяха разработени и предоставени данни за 2024 г. както и ревизирани данни за периода 2021 - 2023 година.

Продължи работата по разработване и публикуване на месечни, тримесечни и годишни данни за дефицита на държавите членки на ЕС, на основание задълженията по Директива 85/2011 на ЕС.

Съгласно изискванията за предоставяне на допълнителни данни на основание Директива 85/2011 на ЕС продължи работата по предоставяне на информация на годишна база за необслужваните кредити към сектор „Държавно управление“, както и за задълженията на държавните предприятия и участието на държавата в капитала на предприятията в процент от БВП.

Съгласно Програмата на Евростат за предоставяне на данни в областта на държавната финансова статистика бяха разработени и предоставени следните данни съгласно ЕСС 2010:

- таблица 2 - Основни макроикономически индикатори за институционален сектор „Държавно управление“ - нови данни за 2024 г., както и ревизирани данни за 2021 - 2023 година;
- таблица 9 - Данъци и социални осигуровки по видове данъци и подсектори на сектор „Държавно управление“ - нови данни за 2024 година и ревизирани данни за 2023 година;
- таблица 11 - Разходи на институционален сектор „Държавно управление“ по

функции - нови данни за 2024 г., както и ревизирани данни за периода за 2020 - 2023 година;

- таблица 25 - Тримесечни нефинансови сметки на институционален сектор „Държавно управление“ - нови данни за първо и второ тримесечие на 2025 година, както и ревизирани данни за 2021 - 2024 година.

Мониторинг на собствените ресурси

През 2025 г. продължиха дейностите по прилагането на Системата за собствените ресурси на Европейския съюз, съгласно Решение на Министерския съвет (РМС) № 842 от 27.11.2023 г. за определяне на отговорните институции в Република България за прилагането на системата на собствените ресурси на Европейския съюз. В изпълнение на тези задължения НСИ предоставя официални данни за количеството на пуснатите на пазара пластмасови опаковки, необходими за изчисляване на националната вноска в бюджета на ЕС по линията на собствения ресурс на база нередициклираните отпадъци от опаковки от пластмаса.

В рамките на 2025 г. НСИ изпълнява проект „Усъвършенстване на методологията и данните за пуснатите на пазара опаковки за осигуряване на покритие на генерирането на отпадъци от пластмасови опаковки“, финансиран от ЕК. Проектът има за цел подобряване на качеството, пълнотата и съпоставимостта на статистическите данни по изследването „Пуснати на пазара опаковки“. В резултат от дейностите обхватът на изследването е разширен, като вече включва опаковки от частен внос и износ, както и опаковки, свързани с електронната търговия, което осигурява по-пълно покритие на източниците на отпадъци от пластмасови опаковки и повишава точността на националните оценки, използвани при прилагането на Системата за собствените ресурси на Европейския съюз. Очакваният ефект е по-точно изчисление на количествата пластмасови опаковки и повишена съпоставимост на националните данни с изискванията на ЕС.

По отношение собствения ресурс в бюджета на ЕС на база брутен национален доход и в изпълнение на определеното в горепосоченото РМС № 842 от 27.11.2023 г. задължение на НСИ да изготвя обобщени данни за БНД и отделните му компоненти в определения формат и срокове, съгласно Регламент № (ЕС) 2019/516, бяха предоставени на ЕК и Евростат в регламентирания срок Доклад за качеството и Въпросник за БНД. В тях е отразена извършената ревизия на данните за периода 2018 - 2023 г. на базата на нова актуализирана входящата информация.

Потребителски цени

През 2025 г. основен приоритет беше провеждането на месечни статистически наблюдения на потребителските цени, които осигуриха необходимата информация за изчисляване на индексите на потребителските цени и инфлацията. През 2025 г. теглата на индексите на потребителските цени бяха произведени съгласно методологичните препоръки на Евростат относно конструирането на теглата на ХИПЦ в случай на големи промени на разходите на потребителите.

Продължи работата по усъвършенстване на методологията, конструирането и производството на индексите на потребителските цени във връзка с хармонизирането с европейските и международните стандарти. През 2025 г. беше актуализирана извадката от търговски точки за наблюдение и беше подобрен подборът на стоките и услугите, включени в потребителската кошница. Беше разширен обхватът на някои под-индекси, усъвършенствана беше системата от статистически тегла чрез разширено използване на информация от допълнителни източници.

Инвентаризациите на източниците и методите за производството на ХИПЦ, на

индексите на цените на жилищата и на показателите за продажба на жилища, както и доклада за използваните източници и методи за събиране на информация, необходима за изчисляване на паритетите на покупателната способност, бяха актуализирани и изпратени в Евростат.

В рамките на пилотен проект на Европейската комисия през 2025 г. започна подготвителната работа, необходима за включването на хазартните игри в ИПЦ/ХИПЦ. Успешното изпълнение на планираните дейности ще осигури основата за регулярното производство на под-индекс на хазартните игри, който ще бъде включен в ИПЦ/ХИПЦ с данните за януари 2026 г., в съответствие с изискванията на Делегиран регламент (ЕС) 2024/3159 на Комисията.

В областта на статистиката на жилищните имоти продължи работата по включване на методологични подобрения, оптимизиране на събирането на данни и на производствените процеси и въвеждането на нови източници на данни. Продължи комбинираното използване на два административни източника - Имотен регистър (ИР) към АВ, допълнен с информация от Кадастрално-административната информационна система (КАИС), което подобри качеството и обхвата на данните и повиши надеждността на събираната информация. Беше разширен обхватът на ИЦЖОС, като започна производството и публикуването на нов показател - „Построени от самите собственици жилища и големи преустройства“.

НСИ продължи участието си в Програмата за европейски сравнения на ППС, която е част от текущата програма по статистика на ЕК и се координира от Евростат/ОИСР, като постигна целите, заложи в европейския работен план за изчисляване на ППС. През 2025 г. НСИ проведе планираните шест ценови наблюдения, от които две на стоки и услуги по съгласувани европейски потребителски кошници за групите: E25-1 „Всичко за дома и градината“ и E25-2 „Транспорт, ресторанти и хотели“. Проведени бяха и четири специализирани ценови наблюдения: „Здравни услуги в болнични заведения“; за жилищни наеми в избрани агенции за недвижими имоти в столицата; за избрани условни строителни обекти; за машини и съоръжения. Подготвена и своевременно изпратена в Евростат беше допълнителна национална статистическа информация.

В областта на статистика на потребителските цени, цените на жилища и ППС през 2025 г. експертите на НСИ активно участваха в работата на РГ на Евростат „Статистика на цените“, „Статистика на цените на недвижимите имоти“ и „Паритети на покупателната способност“, както и в проведени от Евростат видеоконференции по темите: „Статистика на цените на търговските недвижими имоти“, „Индикатори за търговски недвижими имоти“ и „Хармонизирани индекси на потребителските цени“.

3.3. Бизнес статистика

Годишна бизнес статистика

Всички дейности по провеждане на регулярните годишни изследвания и производство на данни в областта на структурната бизнес статистика, статистиката на предприятията под чуждестранен контрол (FATS), чуждестранните преки инвестиции, разходите за придобиване и придобитите дълготрайни материални активи, приходи от продажби на предприятия, представящи бизнес услуги по видове продукти, статистиката на финансовите и нефинансовите предприятия и годишните специфични изследвания по икономически дейности, както и по месечното и годишно наблюдение ПРОДКОМ бяха изпълнени качествено и в срок.

През 2025 г. беше направена ежегодна актуализация на ИС „Бизнес статистика“ във връзка с изискванията на европейските регламенти в областта на бизнес

статистиката и промените на национално ниво.

НСИ изготви и предостави на Евростат окончателни данни за 2023 г. и предварителни данни за 2024 г. в областта на бизнес статистиката на национално равнище за дейността на предприятията в изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) № 2019/2152 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2019 г. за европейската бизнес статистика и за отмяна на 10 правни акта в областта на бизнес статистиката и Регламент (ЕС) за изпълнение № 2020/1197 на Комисията от 30 юли 2020 г. за установяване на технически спецификации и правила по силата на Регламент (ЕС) № 2019/2152.

В областта на годишното ПРОДКОМ наблюдение, на базата на актуализираните въпросници, промените в методологията и в информационно-технологичната система за събиране и валидиране на входните ПРОДКОМ данни, през годината беше осигурена необходимата надеждна и международно сравнима статистическа информация, съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 2019/2152 на Европейския парламент и на Съвета. Предварителните и окончателните годишни ПРОДКОМ данни за 2024 г. бяха предоставени на Евростат на изискуемите равнища на детайлизация и технически формат. В областта на месечното ПРОДКОМ наблюдение НСИ продължи работата по подобряване на обхвата, точността и качеството на първичната статистическа информация, събирана чрез ИС „Бизнес цикли“.

През 2025 успешно приключи работата по Проект „Глобалните вериги стойности - изследване на международния сорсинг“ в изпълнение на споразумение за субсидия с ЕК, в съответствие с ревизираната методология и инструментариума на модула, който е включен като задължително тригодишно наблюдение в Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/918 на комисията от 13 юни 2022 г. за установяване на технически спецификации на изискванията по отношение на данните по темата „Глобални вериги за създаване на стойност“ в съответствие с Регламент (ЕС) 2019/2152 на Европейския парламент и на Съвета. Данните от проекта бяха обработени и предоставени на Евростат в края на септември 2025 година. Беше изготвен и финален методологичен доклад по проекта, изпратен на Евростат в края на декември 2025 година.

През 2025 г. бяха предоставени данни за попълване на въпросници на ОИСР, на други международни организации, за националните статистически издания, по сключени договори, споразумения и заявки за статистическа информация в посочените области.

НСИ продължи да участва и оказва съдействие в работата на Комитета за наблюдение на ОП „Иновации и конкурентоспособност“ 2011 - 2027 година.

Експертите на НСИ взеха участие в съгласувателни процедури, консултации, присъствени и онлайн срещи, организирани от Евростат, в следните области: Структурна бизнес статистика; FATS; ПРОДКОМ.

Краткосрочна бизнес статистика

През 2025 г. всички изследвания, включени в НСП и осигуряващи необходимата информация за изчисляване на показателите в областта на краткосрочната бизнес статистика, бяха проведени качествено и в срок, в съответствие с националното и европейското законодателство. Всички краткосрочни показатели бяха изчислени в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2019/2152 на Европейския парламент и на Съвета за европейската бизнес статистика и Регламент за Изпълнение (ЕС) 2020/1197, публикувани на национално ниво и предоставени на Евростат.

През 2025 г. продължи работата по оценката, усъвършенстването на методологията, подобряването на качеството на данните от краткосрочната бизнес

статистика (КБС) и поддържането на съпоставимостта на динамичните редове. Актуализирани бяха извадките, с цел осигуряване на по-добра представителност и отразяване на промените в структурата на нефинансовите предприятия. Актуализирани бяха и метаданните за всички показатели на уебсайтовете на Евростат и НСИ.

НСИ продължи да получава от НАП в договорените срокове месечна информация за подадените ДДС-декларации, която се използва за подобряване на качеството и пълнотата на краткосрочните статистическите показатели в областта на промишлеността, търговията и услугите.

През 2025 г. се извърши надграждане на ИС „Бизнес цикли“ (ИСБЦ) чрез разработване на нови функционалности, с цел формиране на различни статистически изходи.

В съответствие с изискванията на Делегиран Регламент (ЕС) 2023/137 на Комисията за изменение на Регламент (ЕО) 1893/2006 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на статистическата класификация на икономическите дейности (NACE Rev. 2) започна анализ на необходимите промени и подготовка на Техническа спецификация за надграждане на ИСБЦ, което ще осигури нейната готовност за производство на краткосрочните статистически показатели в съответствие с новата класификация на икономическите дейности КИД - 2025 от началото на 2028 година.

Експертите от НСИ се включиха активно в курсове за повишаване на квалификацията, както и в следните срещи, организирани от Евростат: онлайн среща относно изискванията към метаданните за 2024 г.; годишна среща на работната група по Краткосрочна бизнес статистика.

Енергийна статистика

Всички дейности по провеждане на регулярните месечни, шестмесечни, предварителни годишни и годишни изследвания, както и по производството и публикуването на данни, прессъобщения и анотации в областта на енергийната статистика, са изпълнени с необходимото качество и в срок.

Инструментариумът на НСИ в областта на енергийната статистика е актуализиран в съответствие с последните изменения в законодателството.

За провеждането на новото статистическо изследване за 2024 г. „Потребление на енергия от центрове за данни“ бе направено детайлно проучване на източниците на информация (административни източници и информация от интернет). За докладването окончателно бе решено да се използват административни данни от Агенция за устойчиво енергийно развитие, което ще допринесе за намаляване на натоварването на респондентите.

През годината експертите взеха участие в изпълнението на задачите по споразумение за субсидия с ЕК: „Усъвършенстване на методологията и данните за пуснатите на пазара опаковки за осигуряване на покритие на генерирането на отпадъци от пластмасови опаковки”.

През 2025 г. експертите в областта на енергийната статистика взеха участие в съгласувателни процедури и консултации по множество законодателни документи в рамките на РГ 14 „Енергетика“, както и в следните национални доклади: Национална програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030; Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда в Р. България (2025 Environmental Implementation Review Country Report); Доклад за България за 2025 г. (2025 Country report - Bulgaria); „Икономически преглед за България на ОИСР“ и други.

В тази тематична област експертите от НСИ се включиха в работата на следните работни групи: „Енергийна статистика“ на Евростат, РГ 14 „Енергетика“ към Министерство на енергетиката, РГ на директорите по въпросите на статистическите

данни и сметките във връзка с промишления сектор и околната среда (ДИМЕСА) на Евростат.

Беше взето активно участие в обучения и конференции, организирани от:

- Евростат: „Годишни данни за водород и биомаса“; „Отчитане на биометана при трансграничната търговия: енергийна статистика срещу данни за емисии на ПГ“; „Уебинари относно най-добрите практики при използването на новите годишни въпросници на Евростат и Международната енергийна агенция“; „Използване на данни от умни електромери за официална статистика“;
- Софийски университет „Св. Климент Охридски“ и фирма „ЮТИЛИТИС“: Пета зимна школа по Енергетика и климат.

Транспорт

В областта на транспортната статистика основен приоритет през 2025 г. беше провеждането на всички годишни и краткосрочни изследвания, включени в Националната статистическа програма. Те бяха изпълнени качествено и в срок, в съответствие с националното и европейското законодателство.

Продължи събирането, обработката и изпращането в Евростат на данни за железопътния транспорт съгласно изискванията на Регламент (ЕС) 2016/2032 на Европейския парламент и на Съвета, изменящ Регламент (ЕО) № 91/2003 относно статистиката на железопътния транспорт по отношение на събирането на данни за товарите и пътниците.

В областта на статистиката на транспорта НСИ, със съдействието на органите на статистиката ГД ГВА и Изпълнителната агенция „Морска администрация“ към Министерството на транспорта и съобщенията, изпълни изследванията в областта на въздушния транспорт и тези за дейността на речните и морските пристанища. Ползотворното сътрудничество между НСИ и двете ведомства доведе до повишаване на качеството на получените данни чрез по-детайлна проверка на данните.

При провеждане на статистическото наблюдение на въздушния транспорт, всички респонденти представиха отчетните си форми на ГД ГВА. Обобщената статистическа информация за въздушния транспорт беше предоставена в срок от ГД ГВА на НСИ.

През 2025 г. **Изпълнителна агенция „Морска администрация“** изпълни включените в НСП за 2025 г. изследвания за дейността на морските и речните пристанища.

Събирането и предоставянето на статистическа информация за Евростат е осъществено в сроковете и при съобразяване със специфичните номенклатури и отчетни форми, предвидени в Регламент (ЕС) № 974/2018 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2018 г. относно статистиката за превоза на товари по вътрешни водни пътища, и Директива 2009/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 май 2009 г. относно статистическите данни при превоз на товари и пътници по море.

Информацията, подавана от пристанищните оператори и собствениците на пристанища, обхваща 100% от дейността на морските и речните пристанища на Република България, свързана с обработката на товари и обслужването на пътници.

През годината Изпълнителна агенция „Морска администрация“ продължи работата си по подобряване на качеството на данните, при съобразяване указанията на Евростат с методическата помощ на експертите от Националния статистически институт.

През отчетния период продължи сътрудничеството между Националния институт по статистика на Румъния и Националния статистически институт на

България във връзка с регулярната обмяна на статистическа информация за транзитния транспорт на товари по вътрешните водни пътища, използвана при производството на статистически данни, предоставяни на Евростат.

През периода НСИ взе участие в: работни групи на Оперативна Програма „Транспортна свързаност 2021 - 2027“; Управляващия комитет по проект „Изготвяне на проект на Национален план за развитие на комбинирания транспорт в Република България до 2030 година“; работна група към министъра на икономиката по проект на Световната банка за улесняване на търговията и транспорта в Западните Балкани; други международни и междуинституционални работни групи и комитети.

През 2025 г. НСИ участва в следните работни групи на Евростат: „Статистика на въздушния транспорт“ и „Годишна координационна среща по статистика на транспорта“.

Туризм

През 2025 г. продължиха дейностите на НСИ, свързани с провеждането на регулярните статистически изследвания в областта на туризма и бяха изпълнени в срок задачите по осигуряване на статистическа информация за развитието на туризма в страната относно: пътуванията на българи в чужбина и посещенията на чужденци в България; дейността на местата за настаняване; туристическите пътувания и разходите за туризъм на населението; сателитните сметки за туризма. Всички месечни и тримесечни наблюдения се провеждат в съответствие с препоръките на Световната организация по туризъм и съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 692/2011 на Европейския парламент и на Съвета относно европейската статистика на туризма и Регламент (ЕС) № 1051/2011 на ЕК за прилагане на Регламент (ЕС) № 692/2011 на Европейския парламент и на Съвета относно европейската статистика на туризма по отношение на структурата на отчетите за качеството и предаването на данните.

Експерти от НСИ взеха участие в онлайн семинар „Въпроси и отговори за Сателитните сметки в туризма“, в онлайн среща на работната група по статистика на туризма, с фокус върху разработването на индикатори за устойчиво развитие на туризма, алтернативни източници на данни и статистика за местата за краткосрочно настаняване, предлагани чрез онлайн платформи, както и в присъствена среща на Работната група по статистика на туризма.

През 2025 г. НСИ се включи в шестото доброволно предаване на данни за Сателитните сметки за туризма.

Беше проведена и работна среща с представители на „Йетел - България“, на която бяха обсъдени възможностите за предоставяне на мобилни данни, с цел повишаване на ефективността, точността и навременността на статистическата информация в туризма.

Експерти от НСИ взеха участие в „Обучение за прилагане на инструменти за самооценка в контекста на приоритизираното пространство от данни за туристическия поток“ съвместно със Световната банка и МЕУ по програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ 2021 - 2027 г., финансираната от ЕС. Бяха попълнени въпросници свързани с управление на данни, наличност на данни и качество на данни.

Експерти от отдел „Статистика на туризма и бизнес наблюдения“ участваха в работна група съвместно с Министерство на туризма във връзка с уеднаквяване на системите за събиране на данни от местата за настаняване и „Работна група за транспониране изискванията на Регламент (ЕС) 2024/1028 на Европейския Парламент и на Съвета за събиране и споделяне на данни“.

Бизнес регистър

Статистическият бизнес регистър (СБР) е основен източник за създаване на рамки за статистическите изследвания в НСИ, а също така и по отношение на съставяне на последователна и съпоставима бизнес статистика.

Основният приоритет през 2025 г. за Бизнес регистъра продължи да бъде насочен към прилагане на визията на ЕСС по отношение на Европейската система за оперативно съвместими статистически бизнес регистри в изпълнение на Регламент (ЕС) № 2019/2152 на Европейския парламент и на Съвета.

Статистическият бизнес регистър цели да осигурява пълен обхват от активни статистически единици „предприятия“, „местни единици“ и „групи предприятия“, както и да вписва данни за значими „единици по вид дейност“ и да предоставя условия за формиране и поддържане на извадки по определени критерии за месечните и тримесечните статистически наблюдения. С цел поддържане на статистическите единици и техните характеристики Бизнес регистърът ежедневно получаваше данни от следните административни източници: Търговски регистър; регистър на юридическите лица при Министерство на правосъдието (ЮЛНЦ); Регистър Булстат; годишните и месечните данни за брой осигурени лица от Регистъра на осигурените лица от НОИ и от годишните статистически изследвания за 2024 година.

През 2025 г. в СБР беше внедрена новата класификация на икономическите дейности (NACE Rev. 2.1), която влиза в сила от референтна 2025 година.

СБР се използва като основен източник на информация при подготовка на данни за статистика на фамилния бизнес и за бизнес демографията на предприятията, която описва жизнения цикъл на предприятията и представя данни за броя на активните предприятия, броя на новородените предприятия, относителния дял на оцелелите предприятия, броя на „умрелите“ предприятия, както и данни за промяната на заетостта в тях към определен момент.

Изследван беше обхватът на СБР по отношение на отделните видове единици - правни и статистически, както и съответните задължителни характеристики за референтната 2023 година. НСИ предостави попълнени въпросници на Евростат за качеството, метаданните, както и въпросници за метаданните на бизнес демографията на предприятията и за регистрациите и банкрутите.

През 2025 г. НСИ участва в следните работни групи на Евростат: Работна група „Бизнес демография“; Работни групи „Бизнес регистри и статистически единици“.

Статистика на външната търговия

През 2025 г. основните приоритетни направления в областта на статистиката на външната търговия със стоки бяха: по-пълно използване на административни източници на информация; осигуряване на навременна и надеждна статистическа информация и подобряване на качеството на данните; адаптиране на националната система за производство и разпространение на статистически данни за външната търговия със стоки в съответствие с променените изисквания на европейското законодателство и с нуждите на потребителите на външнотърговски данни; участие в

работата на Евростат по обсъждане на стратегически въпроси, касаещи бъдещото развитие на статистиката на международната търговия със стоки.

През 2025 г. стартира работата по разработване на дейностите по проект „Развитие на информационна система „Външна търговия“ чрез добавяне на модул „Макроданни“ с цел формиране на различни статистически изходи“.

НСИ предприе мерки за по-пълното използване на събираните от АМ данни от митнически декларации. През 2025 г. бе разширен техният обхват, съобразно задължението за предоставяне на Евростат на информация от колони Н6 (внос на пощенски пратки до 1 000 евро) и Н7 (внос на електронна търговия до 150 евро). Служителите на НСИ продължиха да използват получените в АМ по линия на Единното разрешение за опростени процедури опростени митнически декларации, оформени в други държави.

Към данните за трети страни беше интегрирана и информация за квази износ, получавана чрез обмен на микроданни с държавите членки.

Беше организирана работна среща между представителите на АМ, НАП и НСИ относно отчитането на природен газ, в частност източниците на информация за чуждестранни фирми, които осъществяват физически внос и износ съответно в и от България, но нямат регистрация по ДДС.

През 2025 г. НСИ продължи работата по подобряване на качеството на първичните данни, деклариращи от търговците. Експертите от НСИ осъществиха както директни контакти с Интрастат операторите, така и контакти със сътрудничеството на НАП, вследствие на които бяха коригирани някои неточности в подадените Интрастат декларации. Оказана беше и методологична помощ на респондентите при деклариране на данни при специфични случаи, което допринесе за улесняване на бизнеса при изпълнение на месечните му задължения за подаване на Интрастат декларации.

В изпълнение на задълженията си НСИ определи праговете за деклариране и праговете за статистическа стойност по системата Интрастат за 2026 г., както и видовете данни, които подлежат на деклариране.

НСИ продължи да подготвя и публикува ежемесечно по две прессъобщения - съответно за търговията с трети страни и за търговията в рамките на ЕС. Продължи и разпространението на данните за външнотърговската статистика със стоки чрез ИС „Инфостат“, която дава директен достъп на потребителите до по-детайлни данни от тези, публикувани в прессъобщенията.

През 2025 г. НСИ предостави на Евростат данни за търговия по валута на фактуриране, както и данни по бизнес характеристики на предприятията. Продължи и месечното изготвяне и изпращане на микроданни за държавите членки. Изготвени бяха и множество отговори на запитвания на различни видове потребители на данни за вноса и износа на стоки. Навременно бяха изпълнявани и задълженията към основните потребители на данни за външната търговия със стоки - БНБ, МИЕ, МЗХ, Евростат, ООН и МВФ по производството и предоставянето на месечните детайлни данни и техните актуализации.

И през 2025 г. експертите на НСИ допринесоха за цялостната иновационна дейност в областта на статистика на международната търговия със стоки на европейско ниво посредством участието си в ръководни, целеви и работни групи на Евростат. Активното участие в интегрирането на разпоредбите за търговията с трети страни и ЕС в актовете за изпълнение на регламента за европейската бизнес статистика беше едно от ключовите направления в съвместната работа на НСИ, НАП и АМ. Експертите от трите институции участваха при изготвяне на отговорите на редица въпросници и писмени консултации на Евростат. Експертите на НСИ участваха активно и в провежданите в Евростат съвместни заседания на Целевата група по методология на

статистиката на международната търговия със стоки и Целевата група по качество, които целят осигуряване на надеждност и сигурност на обмена на микроданни за втресъюзен износ между държавите членки.

Съвместно с Евростат бяха изготвени доклади за качеството на предоставяните данни - агрегирани и детайлни месечни данни за износа и вноса на стоки, както и микроданни, изпращани на държавите членки.

Данните от изследване „Месечно събиране на декларации от лица/икономически оператори, осъществяващи внос/износ на стоки от/за трети страни“ на **АМ** бяха изпратени в указания формат и срокове съгласно Споразумението за сътрудничество и обмен на информация между НСИ и АМ. Обобщени данни от изследването бяха предоставени на държавни институции и организации по силата на нормативен акт или подписани споразумения.

През 2025 г. дирекция „Анализи и прогнози“ на **НАП** продължи ежемесечното публикуване на данни за продажбите на течни горива, реализирани на територията на страната. Публикуваните динамични редове обхващат периода от януари 2019 г. насам и касаят продажбите на течни горива по различни характеристики, което позволява изготвянето на многопластови анализи за пазара на горива в страната. Съгласно политиката за повишаване на качеството на данните и осигуряване на най-добрите оценки към даден момент чрез използване на по-късна информация и/или прецизиране на обектите - крайни разпространители, времевите редове за периода от януари 2025 г. до декември 2025 г. ще бъдат ревизирани в началото на 2026 година.

НАП продължи дейността си, свързана с повишаване качеството на данните, декларирани от задължените лица (Интрастат операторите). Подобриха се оперативните дейности, оптимизираха се методите за контрол на достоверността и качеството на декларираните данни. В тази връзка продължава съпоставката с данните, налични в други административни източници: декларации по ЗДДС и ИС „Фискален контрол“ (ФК). Извършват се съпоставки и сравнителни анализи по основните браншове на рисковите групи стоки с данните от система ФК. В ИС „Интрастат“ бяха разработени нови справки с данни от системата One Stop Shop (OSS) в НАП, съдържаща данни за дистанционните продажби на стоки с европейски страни, в съответствие с изискванията на Регламент 2019/2152, Приложение V. Данните от система OSS ще спомогнат за повишаване на качеството и обхвата на декларираните данни и за актуализация на Регистъра на Интрастат операторите. НАП поддържа и ежемесечно актуализира регистъра на задължените лица по система Интрастат. През 2025 г. броят на търговците, регистрирани за целите на система Интрастат, надхвърля шест хиляди лица. Продължи работата по усъвършенстване и развитие на ИС „Интрастат“ в съответствие с промените в националното и европейското законодателство. Във връзка с предстоящото влизане на България в еврозоната и въвеждане на еврото като национална валута се извърши анализ и се разработи Техническа спецификация за необходимите промени в информационната система „Интрастат“ в съответствие с изискванията на Националния план за въвеждане на еврото в Република България. Служителите на двете администрации - НАП и НСИ работят, при необходимост ежедневно, в оперативен порядък за постигане на навременност и контрол на декларираните данни.

3.4. Статистика на селското, горското и рибното стопанство

През 2025 г. експерти от НСИ участваха в инициирани от Евростат дискусии и работни групи за изготвяне на наръчник в областта на селскостопанските цени и за методологически подобрения в областта на агромонетарната статистика.

През 2025 г. за първи път данните в областта цените в селското стопанство, икономическите сметки за горското стопанство и регионалните икономически сметки

за селското стопанство бяха предадени на Евростат въз основа на действащо законодателство, като до този момент те се предоставяха по силата на споразумения.

През 2025 г. НСИ разработи и изпрати на Евростат:

- годишни данни за икономическите сметки за селското стопанство - втора оценка на дохода на земеделските стопанства за 2024 г., окончателни данни за 2024 г., първа оценка за дохода на земеделските стопанства за 2025 г. и годишни данни за регионалните икономически сметки за 2023 г. (на ниво NUTS2, съгласно Регламент (ЕО) № 138/2004);
- годишни данни за 2024 г. и тримесечни и годишни данни (прогноза) за 2025 г. за цените и индексите на цените на селскостопанската продукция и вложенията в селското стопанство;
- годишни данни за 2024 г. за средните цени на земеделската земя и арендата в селското стопанство (на ниво NUTS2);
- годишни данни за 2023 година за Европейските сметки за горите (EFA).

През 2025 г. бяха разработени годишни данни за аграрния сектор (предварителни и окончателни за 2024 г.) и тримесечни за 2025 г. (в т.ч. и експресни оценки) за отдел „Нефинансови национални сметки“ в текущи и съпоставими цени.

Съгласно Календара за разпространение на статистическата информация от наблюденията в НСП за 2025 г. бяха подготвени и публикувани на интернет страницата на НСИ и в ИС „Инфостат“ данни и прессъобщения за икономическите сметки в селското стопанство и цените и индексите в селското и горското стопанство.

Съгласно сроковете в Издателския план за 2025 г. са подготвени таблици с данни за публикуване в печатните/електронните издания на НСИ.

През 2025 г. **отдел „Агростатистика“** на **МЗХ**, проведе 19 статистически изследвания в областта на статистиката на растениевъдството, животновъдството, преработката на плодове и зеленчуци, използването на земята и доходите на земеделските стопанства.

В областта на статистиката на растениевъдството в началото на 2025 г. бяха публикувани резултатите от проведените наблюдения за реколта`2024 за засетите/засадените и реколтирани площи, средните добиви и производството от полски култури, зеленчуци, лозя и овощни видове. В рамките на тези изследвания беше събрана и информация за размера на площите на трайните насаждения, невстъпили в плододаване, проведените агротехнически мероприятия, както и за реализацията на произведената продукция по направления и други. Подготви се провеждането на наблюденията за реколта`2025. Проведено беше изследване за добивите на пшеница и ечемик преди прибиране на реколта`2025, както и наблюдение на дейността на предприятията, преработващи плодове и зеленчуци през 2024 година.

През периода от юни до август 2025 г. беше проведено Наблюдение за заетостта и използването на територията на България (БАНСИК 2025). Получени бяха данни за площите със селскостопанско предназначение, включително и за основните култури на ниво шест статистически района (NUTS 2).

В областта на статистиката на животновъдството бяха публикувани резултатите от проведеното към 1 ноември 2024 г. наблюдение за броя на селскостопанските животни в България, в рамките на което се събра информация за броя на едрия рогат добитък, свинете и дребния рогат добитък, по видове и категории животни, за производството и реализацията на получената продукция - мляко и животни за клане. Подготви се провеждането на наблюдението към 1 ноември 2025 година. Провеждоха се и наблюдения за състоянието на птицевъдството през 2024 г. и за пчеларството в

България през 2024 година. Подготви се и провеждането на наблюдението за пчеларството през 2025 година.

Месечно (за 2025 г.) и годишно (за 2024 г.) беше събирана информация за дейността на кланиците, на млекопреработвателните предприятия и на люпилните. В рамките на наблюденията за дейността на кланиците за червено и бяло месо за 2024 г. се събра информация за производството на месо от определени видове и категории животни, съгласно нормативната база на ЕС. От наблюдението за дейността на млекопреработвателните предприятия през 2024 г. беше получена информация за преработеното мляко, за произведените млечни продукти и за продажбата им (в натура и стойност).

Приключи изпълнението на дейностите по изследването за интегрираната статистика на земеделските стопанства през 2023 г. (IFS2023), като нормативната уредба на ЕС е рамковият Регламент (ЕС) 2018/1091 относно интегрирана статистика за земеделските стопанства. Подробните изисквания за променливите, които се наблюдават през 2023 г., са разписани в Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/2286. В изпълнение на сключеното Споразумение № 101093815 – 2022-BG-IFS2023 между Евростат и МЗХ за предоставяне на безвъзмездна помощ за провеждане на изследването са събрани, контролирани и обработени изискваните в регламента данни. В подсистема на Информационната система за агростатистика (ИСАС) бе въведена информация за 43 739 земеделски стопанства, включени в извадката на изследването. В края на 2024 г. на Евростат е изпратен файл за валидиране на данните на стопанствата с изпратените контроли, като броят на валидираните стопанства през 2025 г. е 35 522. Изпратен беше и доклад за качеството, който след отговори по зададени въпроси и направени корекции, беше приет от Евростат. Публикувани бяха окончателни резултати от изследването. В изпълнение на регламента беше проведено и Изследването за структурата на овощните видове (през 2023 г.), като беше получена информация за площи, възрастова структура и гъстота на различните значими видове насаждения в страната. Допълнително беше проведено изследване на структурата на национално значими овощни видове и по този начин се получи пълна картина за структурата на основните овощни видове в България през 2023 г., като бяха публикувани предварителни резултати.

По темата за цените и икономическите сметки в селското стопанство основната цел на дейностите за функциониране на Системата за земеделска счетоводна информация (СЗСИ), преобразувана в Система за информация за устойчивостта на земеделските стопанства (СИУЗС), беше осигуряването на информация за доходите на земеделските стопанства, необходима за вземане на управленски решения на национално ниво и за измерване на влиянието на Общата селскостопанска политика върху българското земеделие. С приемането на Регламент (ЕС) 2023/2674 в края на 2023 г. се изменя Регламент (ЕО) № 1217/2009 с цел преобразуването на СЗСИ в СИУЗС. Регламентът за изпълнение (ЕС), с който се въвеждат детайлите за функциониране на СИУЗС, е 2024/2746. Целта е да се разшири обхватът на системата и да се събират допълнителни данни за екологични и социални земеделски практики, свързани с ОСП и със стратегията „От фермата до трапезата“. Към съществуващите 13 теми в СЗСИ се добавят 29 нови теми, като част от тях са свързани с прилагането на иновации и дигитализация, управление на риска, управление на почвите, напояване, използване на продукти за растителна защита, баланс на вредните емисии, улавянето на въглероден диоксид в земеделието, биологично земеделие, сертификати за качество, хуманно отношение към животните, употреба на антимикробни средства, условия на труд и др. Организиран са заседания на Националния комитет за СИУЗС за приемане на плана за подбор за предстоящата 2026 отчетна година и по други текущи въпроси. Работи се по актуализиране на земеделския статистически отчет с новите променливи от СИУЗС по Регламент за изпълнение (ЕС) 2024/2746, с който ще се събира информация за отчетната 2025 година. Усъвършенства се изградената Информационна

земеделска счетоводна система (ИЗСС), която е надградена до Информационна система за устойчивостта на земеделските стопанства (ИСУЗС) за въвеждане на данни, контрол, валидиране и анализ на резултатите на национално и регионално ниво. Актуализиран е образецът на формуляра за събиране на данни в частта му за субсидиите в изпълнение на Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/220, с който през годината се събира информация за отчетната 2024 година. Събрани са индивидуалните данни за стопанствата от плана за подбор за отчетната 2024 г., които се въвеждат в системите ИСУЗС и RICA-1 на ЕК. Разработва се бизнес анализ и интерактивни визуализации със специализиран софтуер върху данните от СИУЗС. За отчетната 2023 г. са валидирани от Главна дирекция „Земеделие и развитие на селските райони“ към ЕК резултатите за 2 226 стопанства за СЗСИ.

С приемането на Регламент (ЕС) 2022/2379 относно статистиката на вложенията и продукцията в селското стопанство с кратко обозначение SAIO са въведени изисквания за събиране на нови променливи, което доведе до необходимостта от актуализиране на въпросниците, с които се събира информация за продуктите анкети. Първият референтен период за изпълнение на SAIO е 2025 година.

В изпълнение на Регламент (ЕО) № 1185/2009 относно статистиката за пестициди се изпълни статистическото изследване за употребата на пестициди за петте най-разпространени земеделски култури в страната - пшеница, ечемик, рапица, слънчоглед и царевица за зърно, което се проведе в края на 2024 и началото на 2025 година.

Данни за количеството активно вещество азот и фосфор в минералните торове, използвани в земеделието, ежегодно се изпращат на национално ниво на Евростат. МЗХ има ангажимент на двугодишна база да изпраща на Евростат данни за Брутен баланс на хранителните вещества (БХБ) съгласно Споразумението за статистически данни за баланси на хранителните вещества, визиращо брутен азотен и фосфорен баланс, биологическа азотна и фосфорна фиксация, атмосферните отлагания на азот, които са елементи, свързани с местните условия на всяка страна.

Подготвен и приет е проектът на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3/1999 за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани от работна група, като след това се проведеха съгласувателни процедури и обществени консултации. В брой 37 на „Държавен вестник“ от 02.05.2025 г. е обнародвана Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани. С приетите промени в Наредба № 3/1999 се цели намаляване на административната тежест за земеделските стопани и за администрацията.

През 2025 г. продължава обновяването на уебсайта на МЗХ, като периодично са допълвани и обновявани метаданните и методологичните бележки за изследванията в областта на земеделието, провеждани от отдел „Агростатистика“. На уебсайта на МЗХ бе актуализиран и календарът за разпространение на резултатите от статистическите изследвания през 2025 година, провеждани от МЗХ по теми и по дати. Продължава публикуването на публична информация в отворен формат на Портала за отворени данни.

Резултатите от проведените наблюдения от отдел „Агростатистика“ се публикуват регулярно в специализираните бюлетени на уебсайта на МЗХ, в годишните издания на НСИ - Статистически годишник, Статистически справочник, в електронния преглед на статистическа информация, в електронните таблици на Евростат и на Организацията по прехрана и земеделие (ФАО).

През 2025 г. Изпълнителната агенция по рибарство и аквакултури изпрати годишни и тримесечни данни за улова на риба и други водни организми от стопански риболов в Черно море и по р. Дунав, за количество продадена риба и цена при първа

продажба от стопански риболов в Черно море и по р. Дунав, както и за количество продадена риба и цена при първа продажба от рибовъдни стопанства.

3.5. Многоотраслова статистика

Бизнес тенденции

През 2025 г. продължи работата по всички статистически изследвания в областта на бизнес тенденциите, включени в НСП. Те се провеждат с финансовото съдействие на ЕК съгласно „Общата хармонизирана програма на Европейския съюз за бизнес наблюдения и наблюдение на потребителите“ по проект „Бизнес наблюдения и наблюдение на потребителите“.

Чрез месечните бизнес наблюдения в промишлеността, строителството, търговията на дребно и сектора на услугите беше осигурена информация за стопанската конюнктура в страната. Бизнес анкетите показват мненията на мениджърите относно настоящата и бъдещата икономическа ситуация в страната. Информацията от тях е изключително актуална, тъй като данните се отнасят за месеца, в който се провеждат наблюденията. Показателите, получени от тях, могат да се използват като компоненти на съставни изпреварващи показатели за анализ и откриване на повратните точки в икономическия цикъл.

Съгласно договорът с ЕК, през февруари в анкетните карти за секторите строителство и търговия на дребно бяха зададени допълнителни (add-hoc) хармонизирани въпроси, касаещи затрудненията в различните сектори, предизвикани от пандемията, войните в Украйна и Близкия изток, както и геополитическите конфликти и протекционистичните търговски политики в различни части на света. През март и октомври 2025 г. в секторите „промишленост“ и „услуги“ продължи осигуряването на информация относно инвестиционните планове, структурата на инвестициите и факторите, стимулиращи инвестициите на предприятията.

Наблюдението на потребителите осигури данни за тенденциите в развитието на общественото мнение по основни икономически процеси и явления като общата икономическа ситуация в страната, инфлацията, безработицата, спестяванията, намеренията за извършване на основни разходи за предмети с дълготрайна употреба и покупка на жилище или автомобил.

В края на септември 2025 г. НСИ подаде документи за кандидатстване по ново Рамково споразумение с ЕК с продължителност от две години.

През октомври същата година експерт от НСИ участва в регулярната работна среща по бизнес наблюденията и наблюдение на потребителите на ЕК.

Експерт от НСИ участва като лектор в обучението за млади статистици от Западните Балкани, което НСИ организира по проект в рамките на Програма „Българска помощ за развитие“ на МВнР. Изнесена бе презентация за работата на НСИ в областта на бизнес тенденциите - организация, събиране на данни и резултати.

Показатели за мониторинг на национални и европейски политики

През 2025 г., в изпълнение на функциите си на национален координатор съгласно ПМС 52/2023 г., НСИ продължи докладването на статистически данни към статистическите отдели на международни организации и по Националния списък с показатели за наблюдение на напредъка по постигане на Целите за устойчиво развитие на ООН 2030 (ЦУР на ООН 2030). Данните в Националния списък с показатели за

наблюдение на напредъка по постигане на ЦУР на ООН бяха актуализирани и са публично достъпни в специализираната рубрика на интернет страницата на НСИ. Беше проведено заседание на междуведомствената работна група за координиране разработването и актуализирането на национален списък с показатели за наблюдение и отчитане на постигането на напредък по ЦУР на ООН, в резултат на което е подготвено предложение за изменение в списъка с национални показатели, в т.ч. включване на нови и отпадане на показатели, които не могат да бъдат обезпечени с данни или вече не са релевантни за страната.

В ИС „Мониторстат“ публикуваната информация периодично беше актуализирана с най-новите данни. Същевременно бяха актуализирани индикаторите по националните и международните стратегии.

През 2025 г. продължи работата по проекта за надграждане на ИС „Мониторстат“ в изпълнение на инвестиция от Националния план за възстановяване и устойчивост С10.110 „Инструмент за по-добро стратегическо планиране и управление на изпълнението на стратегически документи“.

В изпълнение на Решение № 681 от 6 октомври 2025 г. на Министерски съвет за одобряване на Методология за стратегическо планиране, НСИ изготви проект на решение на МС, с което се определят условията, реда и сроковете за публикуване на информация за стратегическите документи в надградената ИС „Мониторстат“ и го представи на заместник министър-председателя и министър на иновациите и растежа за внасяне в заседание на МС.

Статистика и сметки за околната среда

През 2025 г. всички дейности по провеждане на регулярни изследвания и производство на данни в областта на статистиката и сметките за околната среда бяха изпълнени успешно и в срок. Основен приоритет остава усъвършенстването на методологията и осигуряването на надеждна и съпоставима информация за състоянието на околната среда, видовете натиск и основните тенденции на въздействие на икономическите дейности.

Информационната система „Статистика на околната среда“ беше подобрена въз основа на натрупания опит от предходната година, с цел улесняване на работата на потребителите и осигуряване на по-голяма функционалност. Предприети бяха действия за адаптиране на системата във връзка с предстоящото въвеждане на еврото в Република България, включително промени в структурите на данните, актуализиране на валутните кодове и единиците за измерване (ISO 4217: EUR, „млн. EUR“), правилата за конверсия и закръгляване по фиксирания курс, приведени са метаданните и валидиращите проверки към изискванията за отчетност в EUR.

През 2025 г. беше въведена за използване утвърдената от председателя на НСИ методика „Статистика и сметки за околната среда“. Този вътрешно-нормативен документ определя методологичните и практическите насоки за осигуряване на качество и съпоставимост на данните на национално и европейско ниво в дългосрочен план.

Експертите от НСИ взеха активно участие в съгласувателни процедури и консултации на европейско и международно ниво, включително по изменението на Регламент (ЕС) № 691/2011 относно европейските икономически сметки за околната среда, и по Статистическата класификация на продуктите по дейности (CРА). На национално ниво експертите участваха в изготвянето на Националния доклад за състоянието и опазването на околната среда, и в актуализирането на Националния списък с показатели за напредъка по ЦУР на ООН.

През 2025 г. продължи участието на експерти на НСИ в следните международни работни групи на Евростат: ДИМЕСА, РГ за сметки за околната среда, РГ за монетарни сметки и статистика, РГ за статистика на отпадъците, РГ за статистика на водите. На национално ниво експертите на НСИ се включиха активно в работата на Експертна

група по статистика на пластмасовите отпадъци, Междуведомствена работна група за наблюдение на напредъка по ЦУР, Междуведомствена РГ по предотвратяване и намаляване на загубата на храни (2021 - 2026 г.), РГ 20 „Околна среда“ към Съвета по европейските въпроси, Комитета за наблюдение на Програма „Околна среда 2021 - 2027 г.“, както и в проверката на Националната инвентаризация на емисиите на вредни вещества за 2025 г., съгласно Директива (ЕС) 2016/2284.

През годината експерти на НСИ участваха и в Междуведомствената работна група за изготвяне на проект за изменение на Наредбата за организиране на националните инвентаризации на емисиите на вредни вещества и парникови газове в атмосферата (ПМС № 261/28.08.2014 г., изм. ДВ бр.9/30.01.2024 година).

Също така беше осигурено участие в семинар относно актуализираната Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха 2020 - 2030 г., както и в Координационна среща за създаване на пространство от данни за мониторинг на замърсяването, организирана от МЕУ.

През 2025 г. експерти от НСИ участваха и в редица международни семинари и форуми, сред които Онлайн семинар за избрани проекти на Евростат (Online Workshops on Eurostat Grants 2025), на който беше представена презентация с резултатите от разработването и пилотното внедряване на методиката „Статистика и сметки за околната среда“ - пример за добри национални практики в областта на ревизиите на данните за сектора на екологичните стоки и услуги.

Статистика на жилищния фонд

През 2025 г. продължи обработката и производството на данни за жилищния фонд, в т.ч. новопостроените, въведените в експлоатация и съборените жилищни сгради. През отчетната 2025 г. събираемостта на данните за въведените в експлоатация жилищни сгради в районите на Столична община бе значително подобрена. С цел намаляване на тежестта и за улеснение на респондентите при попълване на информацията във формуляр „Карта за жилищна сграда“, през първото тримесечие на 2025 г. отчетът бе значително оптимизиран.

Регионална статистика и географски информационни системи

През отчетния период продължи работата по подготовка и разпространение на статистически данни в регионален разрез. Публикуваните данни в електронната публикация „Районите, областите и общините в Република България“ бяха представени на най-ниско ниво при спазване на методологиите на изследванията и изискванията за статистическата конфиденциалност.

Резултатите от специализираните статистически изследвания „Възникнали бедствия, аварии, инциденти и кризи“, „Административно-териториално и териториално деление на Република България“, „Баланс на територията на Република България“ бяха публикувани своевременно, като част от тях се базират на пространствени данни от актуалната кадастрална карта на страната.

През годината продължиха дейностите по два от проектите на ЕК в областта на регионалната статистика - „Събиране на данни за градовете и статистика на под-национално ниво“ и „Подобряване и развитие на статистиката на тема демография, миграция и преброяване на населението и жилищата“.

За първи път на уебсайта на НСИ беше създадена рубрика „Геоереферирани данни“. Данните в новата рубрика са насочени към потребители с познания и опит в работата и анализирането на пространствени данни обвързани със статистическа информация. Наред с публикуваните данни за Грид на населението за 2021 и 2022 г. продължи работата по обработката на данните за 2023 г. и стартиране на дейностите за подготовка на наборите за 2024 година.

През 2025 г. беше проведено и второто издание на изследването „Равнопоставеност между жените и мъжете в управлението“, което е планирано да се провежда на всеки три години.

Наука, технологии и иновации

Статистическите изследвания за научноизследователската и развойна дейност (НИРД) и за иновациите, включени в НСП за 2025 г., бяха проведени в срок и с необходимото качество. Извършена бе обработка и производство на данни по показателите за НИРД и иновациите в съответствие с методологичните указания на Евростат и изискванията на Регламенти за изпълнение (ЕС) №2020/1197 и (ЕС) № 2022/1092 на Комисията.

Формираните данни от регулярното статистическо изследване за НИРД за 2024 г. бяха публикувани на уебсайта на НСИ, както и в ИС ИНФОСТАТ и изпратени на Евростат в определените срокове в изисквания технически формат (SDMX) с необходимото качество. Изготвени и предоставени бяха на Евростат пет доклада за качеството на данните за НИРД за 2023 година.

По искане на ОИСР бяха предоставени статистически данни по определен набор от показатели за иновационната дейност на предприятията през 2022 година.

През 2025 г. продължи работата по формиране и предоставяне на статистически данни за НИРД и за иновациите по показатели за наблюдение и оценка на европейски и национални политики, като Национална програма за развитие на Република България „България 2030“, както и на индикатори за резултат по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 - 2020 година.

Експерти на НСИ участваха в онлайн срещи и писмени консултации с Евростат по статистика на научноизследователската и развойна дейност и иновациите.

През 2025 г. продължи участието на експерти от НСИ в комитетите за наблюдение по програми „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021 - 2027 г. и „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ 2021 - 2027 г., както и в РГ 16 „Образование, взаимно признаване на професионални квалификации и научни изследвания“ към МОН.

Информационно общество

В областта на статистиката на информационното общество през 2025 г. НСИ продължи работата по провеждане на две регулярни годишни статистически изследвания за използването на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) от населението и в предприятията. В съответствие с необходимостта от осигуряване на данни по мониторинг на приоритетните цели на програма „Цифрово десетилетие до 2030 г.“ на ЕС бяха актуализирани основни променливи и включени нови показатели, измерващи напредъка на цифровата трансформация в обществото и икономиката.

Статистическите данни за използването на ИКТ и е-търговия в предприятията бяха събрани и предоставени на Евростат съгласно изискванията на Регламент (ЕС) 2019/2052 на Европейския парламент и на Съвета за европейската бизнес статистика и на Регламент за изпълнение (ЕС) 2024/1883 на Комисията по отношение на данните за референтната 2025 година.

Статистическите данни за използването на ИКТ в домакинствата и от лица бяха събрани и предоставени на Евростат съгласно изискванията на Регламент (ЕС) 2019/1700 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на обща рамка за

европейската статистика за лицата и домакинствата и на Регламент за изпълнение (ЕС) 2024/2182 на Комисията относно данните за референтната 2025 година. В изследването беше въведена нова тема за използването на технологии с изкуствен интелект от лицата за лични, професионални или учебни цели. За първи път беше използван метод САРІ (персонално интервю „лице в лице“ посредством таблет) за събиране на данните, както и бяха подготвени и предоставени на Евростат данни за използването на ИКТ по избрани показатели от лицата на възраст 75 - 89 години на национално ниво.

През изминалата година експерти от НСИ участваха в работна група на Евростат по статистика на информационното общество, както и се включиха в дейността на постоянна работна група към Съвета по цифровото десетилетие и тематична работна група „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ 2021 - 2027.

3.6. Информационни и комуникационни технологии, статистическа инфраструктура

Информационни и комуникационни технологии

Основен приоритет в областта беше активизирането на експлоатацията на нови източници на цифрови данни и полагане на основите на надеждна интелигентна статистика за изготвяне на нови статистически данни в почти реално време с надеждни алгоритми. Улесни се достъпа на потребителите до статистически данни и тяхното разбиране, включително чрез осигуряване на привлекателни и интерактивни изображения, по-персонализирани услуги, като например данни по заявка и анализи на самообслужване. Засилиха се партньорствата с обществени и частни държатели на данни и с технологичния сектор с цел улесняване на достъпа до данни за статистически цели, интегрирането на данни от множество източници и използването на най-модерни технологии.

Изградените информационни системи за идентифициране, събиране и разпространение на информацията в НСИ позволяват на всяко длъжностно лице в администрацията да изпълнява задълженията си, като получава своевременно полезна външна информация. Дейностите по мониторинг на функционирането на техническата инфраструктура се автоматизират и се осигурява надеждна и ефективна работа на информационните системи и предоставяните услуги. Събирането на информация за защита и управление на събития (SIEM) се извършва с нови софтуерни решения (Qradar и Guardium).

Постигна се висока степен на защита на публичните уебслужби на НСИ чрез изграждане на сигурен периметър за достъп до активите от интернет пространството, който предоставя видимост на заявките и възможност за контрол на достъпа на приложно ниво, посредством анализ на съдържанието и репутация на източниците. Повиши се ефективността и поддържането на ниски нива на рискове чрез проследяване в реално време на опити за атаки в начален стадий, както и регистриране на неправомерни действия спрямо предоставяните от НСИ публични уебслужби.

Друг основен приоритет беше увеличаването на капацитета и степента на резервиране на информационните системи чрез използване на ефективни средства за съхраняване и възстановяване на информационните системи и данните от статистическите изследвания. Прилагат се надеждни политики за резервиране на базите данни и компонентите на информационните системи чрез специализиран софтуер за създаване на резервни копия (Commvault). Информацията се съхранява на различни локации.

Приоритети бяха също и дигитализацията и цифровизацията на услугите,

прилагането на стратегията за интелигентни данни, както и използването на машинно обучение (Machine learning) в официалната статистика.

Активно се използва внедрената система за управление и контрол на заявките (nVisionI), което гарантира своевременна информираност, база знания за възникнали казуси, техните решения и време на реакция.

Разработени са средства за уебизвличане (web-scraping) за целите на изследванията в НСИ и започна реално събиране на данни чрез тези методи.

Введено бе решение Gitea за съхранение на сорс кода - безплатен, самостоятелен софтуер за хостинг на Git хранилища и разработка на софтуер, и версиите на разработваните приложения и информационни системи.

През 2025 г. НСИ продължи успешно да използва единната входна точка на Евростат за обмен на статистически данни EDAMIS 4 (Electronic Dataflow Administration and Management Information System 4), която гарантира сигурен обмен на конфиденциални данни.

През 2025 г. продължи обмена на микроданните за вътрешнообщностната търговия през сигурната защитена мрежа TESTA на Евростат, която осигурява максимална защита на индивидуалните данни при трансграничен обмен на информация между публичните органи на държавите членки и осъществява свързаност с Евростат и други членове на ЕСС.

През 2025 г. НСИ продължи да обогатява наборите от данни и на новия национален портал за публикуване на отворени данни: <https://data.egov.bg/>. Ресурсите ще бъдат достъпни в JSON-stat формат и ще се актуализират автоматично.

И през 2025 г. с цел улеснение на респондентите Подпомагащият център оказва съдействие по технически и/или методологически проблеми. През същата година функционира успешно внедрения Национален регистър на населените места.

През 2025 г. документооборота на НСИ се осъществи с внедрената нова версия на автоматизираната информационна система (АИС) „Документооборот“, която осигурява възможност за електронен документооборот, класифициране на документи и др. В изпълнение на разпореждане на МКУ е реализирана идентификация с КЕП на служителите при работа с АИС „Документооборот“. Стартиран е процесът по актуализация на всички системи на НСИ за вход с КЕП.

През 2025 г. завърши интеграцията на ИС „Мониторстат“ и Централизирана автоматизирана информационна система „Електронни обществени поръчки“ (ЦАИС - ЕОП) и стартира интеграция за обмен на данни между ИС „Мониторстат“ и Държавен фонд земеделие през RegiX.

От юни 2025 г. е внедрен нов уебсайт на НСИ.

През 2025 г. започна тестови обмен на данни с НАП, свързан с електронна трудова книжка.

През 2025 г. беше изготвена техническа спецификация за изграждане на ИС „Единна входна точка“ за подаване на годишни отчети за дейността, съдържащи статистически справки, счетоводни документи и годишни финансови отчети. През годината започна надграждането на ИС „Единна входна точка НСИ“ - етап 2.

През 2025 г. се надгради ИС „Потребителски цени“ във връзка с внедряването на новата Европейска класификация на индивидуалното потребление по цели, версия 2 (ECOICOP, Version 2 / UN COICOP 2018) и използването на данни от търговските вериги за изчисляване на индексите на потребителските цени.

През същата година стартира обмен на данни с Агенцията за социално подпомагане.

През годината се разработи проекта „Развитие на Информационна система „Външна търговия“ чрез добавяне на модул „Макроданни“ с цел формиране на различни статистически изходи и осигуряване на извънгаранционна поддръжка за срок от 12 месеца“. Изготви се техническа спецификация за предстоящо изграждане на ИС „Транспорт“, както и се надгради ИС „Бизнес цикли“ с нови функционалности.

През 2025 г. беше извършен вътрешен и външен одит съгласно интегрирана система за управление (ИСУ), която интегрира ISO 27001:2013 и СУК съгласно ISO 9001:2015.

Развитие на статистическите информационни системи

През 2025 г. продължи развитието и усъвършенстването на разработените уеб-базирани приложения за нуждите на различни статистически изследвания в НСИ: „Лечебни и здравни заведения и детски ясли“, „Краткосрочна статистика на жилищните сгради и жилищния фонд“, „Статистика на доходите и условията на живот“, „Индекс на цени на жилища“, „Изследване за цените на посевния и посадъчен материал“, „Изследване на български и чужди граждани влизащи и излизащи от България“, „Места за настаняване“, „Наблюдение за туристическите пътувания“, „Наблюдение на потребителите“, „ПРОДКОМ извадки“, „Професионално обучение на заетите лица в предприятията“, „Цени на ветеринарномедицинските продукти“, „Цени на минералните торове, използвани в селското стопанство“, „Цени на продукти за растителна защита“, „Цени на производител в селското стопанство“, „Цени на фуражите, използвани в селското стопанство“, „Цените на производител на вътрешен пазар на продуктите от горското стопанство“, „Годишен отчет на предприятията извършващи горскостопанска дейност“, „Годишен отчет на земеделските стопанства“, „Наблюдение на работната сила“ и други. Разработването на уебприложенията улесни и ускори работата по въвеждане и контрол на данните и съкрати сроковете по предоставяне на резултативните статистически данни. Приложенията осигуряват както лесен и удобен начин за въвеждане на данните, така и текущ контрол по време на въвеждането на данните, а също така и общ контрол на всички въведени данни. В приложенията са разработени удобни справки за следене на състоянието на въведените данни, за броя на отговорилите респонденти и други. Приложенията се използват както от служителите на НСИ, ТСБ и ОСИ, така и от респондентите.

Продължи развитието и усъвършенстването на разработените десктоп приложения: „Дефлатори в търговията“, „Дефлатори в услугите“, „Наблюдение на домакинските бюджети“, „Цени на земеделската земя и аренда в селското стопанство“, „Индекси и индикатори на цени на жилища“, „Цени CIF/FOB“, „Индекси на цени на износа и вноса“, „Каталог на стоки“, „Отчет за застрахователните и презастрахователните дружества“, „Дейност на музеите“, „Дейност на театрите“, „Дейност на радиата“, „Дейност на телевизиите“, „Наблюдение на автобусния транспорт“, Наблюдение на автомобилния транспорт, Годишна информация за професионалното обучение срещу заплащане в професионалните гимназии, професионалните училища и професионалните колежи и други.

През 2025 г. продължи дейността по разработване на аналитични изходи, специфични анализи и обработка на данните за различните статистически изследвания с използване на статистическия пакет SPSS Statistics Server и SAS, които са основна аналитична платформа в НСИ.

От началото на 2025 г. беше внедрено новото разработено уебприложение „Дейност на библиотеките“, което замени използваното до момента десктоп приложение и с него бяха събрани реални данни.

Продължи работата по реално събиране на данни с разработените средства за web-scraping за целите на изследванията в НСИ (Цени). През 2025 г. започна и

прилагането на нов метод за събиране на данни за цените от интернет посредством мощен и гъвкав инструмент p8n с цел автоматизация на работния процес.

През 2025 г. продължи работата по разработването на уеббазирано приложение за ИС „Култура“, което ще замени десктоп приложенията и ще включва следните изследвания като модули: Годишен отчет за дейността на музеите, Годишен отчет за дейността на библиотеките, Годишен отчет за дейността на кината, Годишен отчет за радиопрограмната дейност, Годишен отчет за филмово производство, Годишен отчет за телевизионната дейност, Годишен отчет за дейността на театрите, оперите, цирковете и музикалните колективи и Годишен отчет за дейността читалищата.

През 2025 г. продължи работата по разработката на новото уебприложение „Наблюдение на домакинските бюджети“, което ще замени действащото и използвано до момента десктоп приложение. През октомври 2025 г. се проведе пилотно изследване с приложението с цел тестово събиране на данни на терен. Реалната му експлоатация ще бъде от началото на следващата година.

Беше разработено уеббазирано приложение за „Европейско здравно интервю“. През юли 2025 г. беше проведено пилотно изследване с приложението с цел тестово събиране на данни на терен. Същинската му експлоатация на терен за реално събиране на данни започна от октомври 2025 година.

През 2025 г. продължи работата по добавяне на лог-таблица и геокоординати към всички приложения използвани от анкетьори с цел проследимост на действията извършвани от потребителите.

За всички разработени приложения и информационни системи продължи използването на въведеното решение Gitea за съхранение на сорс-код и контрол на версиите.

Продължи разработването на уеббазирани приложения, които ще заменят действащите до момента десктоп приложения с цел удобен и лесен начин за въвеждане на данните, достъпност от всякакви устройства, високо ниво на защита и сигурност на данните.

ИКТ инфраструктура

През 2025 г. развитието на ИКТ инфраструктурата беше основен приоритет за постигането на надеждна работа на информационните системи и осигуряване на непрекъсваемост на предоставяните услуги за респондентите и потребителите на статистическа информация.

НСИ поддържа и развива съвременни центрове за данни - основен (Data Center) и резервен център (Disaster Recovery Center), отговарящи на високите изисквания за съхранение и защита на данните и информационните активи.

През февруари 2025 г. бе внедрена нова комплексна услуга за осигуряване на среда за разпечатване, размножаване и сканиране с контролиран достъп и мониторинг на натоварването.

През април същата година продължи разширяването на възможностите за обработка, съхранение и анализ на данни в базите данни на института, чрез закупуването на нови SQL Server лицензи.

През май 2025 г. продължи обновяването на работните станции на служителите, както и надграждането на използвания системен софтуер.

През август същата година се извърши модернизация на комуникационната инфраструктура чрез закупуването и внедряването в експлоатация на нови хардуерни активи в регионалните структури на института, с което бе осигурена

непрекъсваемостта на предоставяните услуги в Централно управление (ЦУ) на НСИ и в териториалните статистически бюра (ТСБ).

През 2025 г. е в ход обновяването и разширяването на изчислителния капацитет на НСИ чрез закупуването на нови сървърни конфигурации.

И през 2025 г. в НСИ продължава да се осъществява непрекъснат мониторинг и поддръжка на работоспособността на техническите средства и информационните системи, изграждащи информационната инфраструктура.

През годината акцентите бяха поставени върху модернизация на техническите средства, разширяване на изчислителните възможности, обновяване на текущите технологични решения и актуализация на използваните в НСИ програмни средства.

Методология, статистически метаданни, класификации и стандарти

Една от основните задачи през 2025 г. беше поддържането в актуално състояние на статистическите класификации и оказването на методологична помощ на потребителите. През 2025 г. НСИ работи върху новата версия на продуктовата класификация КПИД - 2025 съгласно Регламент 2024/3103 на Комисията от 2 септември 2024 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 451/2008 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с актуализация на класификацията на продуктите по дейности (КПД). Разработиха се структурата и обяснителните и бележки на КПИД - 2025.

За улеснение на потребителите при използването на класификациите се изготвиха становища по запитвания на респонденти за правилното тълкуване на КИД, които са помощно средство при класифициране на статистическите единици, подпомагат експертите при осъществяване на статистическите изследвания и подобряват съпоставимостта в международен аспект.

За целите на статистическите обработки и продължаване на динамичните редове на основата на настъпилите промени в Комбинираната номенклатура 2026 бяха актуализирани структурата на класификацията и кореспондиращите таблици с продуктовете класификации. За целите на наблюдението ПРОДКОМ беше разработена нова версия на Номенклатурата на промишленото производство (ПРОДПРОМ - 2025), Списъкът на Z кодовете и прилежащите кореспондиращи таблици, а за целите на статистиката на външната търговия и за ИС „Интрастат“ към НАП беше извършена ежегодна актуализация на самообяснителните текстове на Комбинираната номенклатура 2026.

Във връзка с внедряването на КИД - 2025 бяха разработени Номенклатурата на енергийните продукти (ПРОДЕНЕРДЖИ – 2025) и Номенклатурата на продуктите в селското стопанство (ПРОДАГРО - 2025).

НСИ продължи участието си в поддържането на „Националната класификация на професиите и длъжностите 2011“ и в актуализирането на списъка с длъжностните наименования и кореспондиращите таблици.

През 2025 г. продължи дейността по изпълнение на задълженията като кореспондент на данни по Специалния стандарт за разпространение на данни Плюс (SDDS Plus) на МВФ към БНБ: поддържане на файлове с данни, подготовка на предварителния календар, изпращане на данните и календара и координация при годишното сертифициране на метаданните.

През 2025 г. продължи работата по поддържане съдържанието и функционирането на Националния регистър на населените места.

През годината продължи дейността по зареждане с данни на ИС „Каталог на данните“. Системата съдържа информация за всички налични структурни и референтни данни в НСИ и осигурява универсален, стандартен инструмент за систематизиране на данните на НСИ. Основната цел на системата е, използвайки първоизточниците на данни и валидирайки първичните данни, да се намалят излишните, противоречиви или грешни данни и да се поддържа качеството на информацията на възможно най-високо ниво. Каталогът, който съдържа систематизирани данни, намалява броя на дублиращите се данни в различните изследвания. Системата играе роля за интегрирането на наличните източници на информация и има възможност да приема информация посредством стандарт за обмен на данни.

НСИ изготви „Списък на стандартните статистически показатели за 2025 година“, който съдържа статистическите показатели, по които НСИ предоставя безплатно информация от статистическите изследвания, включени в НСП.

4. РЕСУРСНО ОСИГУРЯВАНЕ

Персонал

НСИ се състои от ЦУ и шест ТСБ. Териториалните статистически бюра осъществяват функциите и задачите на НСИ по производството и разпространението на статистическа информация на регионално ниво. Териториалните структури са: ТСБ - Северозапад, ТСБ - Север, ТСБ - Североизток, ТСБ - Югоизток, ТСБ - Юг и ТСБ - Югозапад.

Структурните звена в ЦУ на НСИ са разпределени в обща и специализирана администрация съгласно Закона за администрацията (ЗА).

Общата численост на персонала в НСИ през 2025 г. е 968 щатни бройки, в т. ч. за ЦУ на НСИ - 321 щатни бройки, за териториалните статистически бюра - 647 щатни бройки. Съгласно Устройствения правилник на НСИ ЦУ е организирано в шест дирекции: „Бизнес статистика“, „Демографска и социална статистика“, „Макроикономическа статистика“, „Многосекторна статистика, методология и регистри“, „Информационни системи и инфраструктура“, „Обща администрация“ и структури на пряко подчинение на председателя на НСИ: сектор „Сигурност на информацията, информационните и комуникационни технологии и ОМП“, „Инспекторат по чл. 46 от Закона за администрацията“, финансов контролор, Звено „Вътрешен одит“ и отделите „Международни отношения и проекти“ и „Комуникации и секретариат“. Пет от дирекциите са в специализираната администрация, а една - в общата администрация.

Стратегия за развитие на човешките ресурси

През март 2025 година в НСИ беше утвърдена „Стратегия за развитие на човешките ресурси 2025 - 2030 г.“. Като отчита състоянието на външната и вътрешната среда, силните и слабите страни, оценката на възможностите и проблемите пред развитието на системата на човешките ресурси в НСИ, Стратегията се концентрира върху основни цели, приоритети и конкретни политики за развитие на човешките ресурси и формулиране на желанията за постигане резултати. Тя обхваща няколко основни цели и подцели, които да бъдат следвани в периода 2025 - 2030 г., както и курса на действие, усилията и ресурсите, необходими за постигането им. Основна цел на „Стратегията за развитие на човешките ресурси в НСИ“ е осигуряване на

необходимия човешки ресурс, чрез който институтът да осъществява безпрепятствено своята дейност и да се развива. Човешкият ресурс се разглежда в необходимото количество и качество - освен като общ брой служители, така също и като знания, умения и други характеристики, които те трябва да притежават. Друга стратегическа цел е постигането на ефективност в управлението и работата на служителите. Последното е насочено като въздействие и резултат и към външната среда - т. е. цели се повишаване на удовлетвореността на всички групи потребители от предоставяните услуги, повишаване на статистическата грамотност, на информираността за значимостта и ролята на НСИ.

Един от основните проблеми за решаване е свързан с набирането и задържането на служители в НСИ. Тук се включват и целенасочени усилия за набиране на персонал, осигуряване на приемственост и взаимозаменяемост сред служителите, осигуряване на необходимите знания и умения в областта на статистиката, компютърните и информационните технологии, повишаване на осведомеността относно значението на статистическата работа, привличане на стажанти и последващото им наемане на работа, въвеждане в работата на новоназначените служители, предлагане на възможности за професионално развитие и мн. други.

Провеждане на конкурси за незаети длъжности

Политиките за подбор на персонала са насочени към заместването на излизащите в пенсия служители с млади хора с перспективно мислене, току-що завършили висшето си образование или продължаващи обучението си в български университети.

От януари 2025 г. до края на октомври 2025 г. са стартирани 70 конкурсни процедури за назначаване на служители на свободни длъжности в системата на НСИ. От тях 50 са в ЦУ и 20 в ТСБ. С назначаване на кандидати са приключили 35 конкурса в НСИ.

Таблица 1. Конкурсни процедури

(Брой)

Структури	обявени - предстоящо провеждане	прекратени	прекратени поради липса на кандидати	прекратени поради недопускане на кандидати	без класиране	с класиране и без назначаване	с назначаване
ЦУ	8	3	2	4	11	1	21
ТСБ	5	0	0	0	0	1	14
НСИ	13	3	2	4	11	2	35

Прави впечатление, че неуспешните процедури отново преобладават в ЦУ спрямо ТСБ. Този факт би могъл да се обясни с по-ниските равнища на безработица в София спрямо останалите градове в страната. От друга страна, за някои от обявените длъжности се изисква специфичен професионален опит и знания, които кандидатите не притежават. На последно място, но не и по-важност, е по-ниското възнаграждение, което се предлага за някои от позициите, спрямо същите в други администрации или в частния сектор.

Партньорските проверки, проведени между национални статистически институти за периода 2021 г. - 2023 г., разкриват общи предизвикателства и рискове, проблеми и ограничения, стоящи пред тях. Идентифицирането и намирането на устойчиви начини за справяне със същите е от първостепенно значение за гарантиране

на качеството, рационалността и надеждността на официалната статистика и за посрещане на нарастващото търсене на по-изчерпателни и навременни статистически продукти от страна на потребителите.

Сред основните ограничения са неподготвеността на човешките ресурси в бързо развиващия се технологичен свят и навлизането на изкуствения интелект спрямо изпълнението на стратегическите цели. Проблемите, стоящи пред националните статистически институти в ЕСС, са общи - институтите трябва да инвестират в нови технологии и ефективни стратегии от всички етапи на статистическия производствен процес, а това изисква значителни инвестиции и ресурси. Инвестирането в модернизацията им с подходящи финансови и човешки ресурси е задължително условие за модернизирането и целесъобразността на НСС и ЕСС.

Ограниченията и предизвикателствата в областта на човешките ресурси включват недостатъчно финансиране на важни процеси и не много високо заплащане на персонала, което води до трудности при привличането и задържането на квалифициран персонал, както и общ недостиг на експерти със специализирани знания и умения. Необходимостта от инвестирането в нови източници и системи за управление на данни и развитието на набор от специализирани умения за изготвянето на официална статистика ще доведе до рационализация на процесите и по-ефективно използване на човешкия капитал.

Заети по възраст и образование в НСИ

Структурата на персонала по възраст в НСИ е представена в Таблица 2, а образователната му структура - в Таблица 3.

Таблица 2. Структура на реално заетите по възрастови групи в НСИ

						(Брой)
Възрастова категория (години)						
Структури	до 29	30-45	46-55	56-65	над 65	Общо
ЦУ	23	96	108	54	1	282
ТСБ	12,5	219	208	168,5	9	617
НСИ	35,5	315	316	222,5	10	899

Наблюдава се слабо увеличение на възрастовата категория служители до 29 години в ЦУ и намаляване на техния брой в ТСБ в сравнение с 2024 г., което за поредна година е индикатор за това, че работата в държавната администрация не е атрактивна за тази възрастова група и е необходимо да се предприемат сериозни мерки за привличане на млади хора.

Както за ЦУ, така и за ТСБ преобладават представителите от възрастовата група 30 - 55-годишна възраст. Налице е намаляване на работещите служители в категорията 56 - 65 години в ТСБ с 10.5 броя и запазване на числото им в ЦУ. Заетите в ЦУ служители над 65-годишна възраст се запазват като брой лица в ЦУ, а в ТСБ се увеличават с един служител.

В НСИ продължава следването на тенденцията при придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст да се прекратява правоотношението със съответния служител. С Методиката за управление на приемствеността в НСИ - част от „Стратегията за развитие на човешките ресурси 2025 - 2030 г.“, се определят действията, която следва да се извършат, за да не се създават затруднения в работата на звената при прекратяване на правоотношението на различни основания или

дългосрочно отсъствие на служител. Целта е осигуряване на приемственост по отношение на уменията и знанията на служителите във всяка структура на НСИ, развитието на вътрешен резерв от служители с необходимите компетентности, които да посрещне текущите или бъдещите потребности на администрацията.

Таблица 3. Структура на реално заетите в НСИ по образование

(Брой)

Структури	Образователни степени						Общо
	доктор	магистър	бакалавър	професионален бакалавър	средно образование	основно образование	
ЦУ	13	225	31	4	9	0	282
ТСБ	2	395,5	116,5	15	88	0	617
НСИ	15	620,5	147,5	19	97	0	899

Данните показват, че 89% от служителите в НСИ са с висше образование, като се наблюдава увеличението на тези лица с 1% спрямо 2024 година. Повече от половината са с образователно-квалификационна степен „магистър“ - 69% от заетите в НСИ. На второ място са лицата с образователно-квалификационна степен „бакалавър“- 16%. Следва да се отбележи и положителната тенденция, че се увеличава броят на заетите с образователна и научна степен „доктор“ спрямо 2024 г., когато са били 14 за цялата система на НСИ. Продължава положителната тенденция за намаляване на броя на служителите със средно образование през последните години (през 2024 г. - 100 броя).

Таблица 4. Продължаващо образование на служители на НСИ в български университети

(Брой)

Вид обучение	ЦУ	ТСБ	НСИ
Доктор	5	2	7
Магистър	6	9	15
Бакалавър	1	5	6
Общо	12	16	28

В Таблица 4 е показан броят на служителите, които към настоящия момент продължават образованието си за придобиване на по-висока образователно-квалификационна степен във висши училища в страната. Общият им брой слабо намалява спрямо 2024 г., за сметка на лицата с вече придобити образователно-квалификационни и научни степени „доктор“, „магистър“ и „бакалавър“.

Таблица 5. Обучения на служителите на НСИ през 2025 година

(Брой)

Структури	Вътрешни обучения в УКЦ - Сливек и ЦУ на НСИ	Обучения в ИПА	Обучения в ШПФ	Други	Общо
ТСБ	202	145		375	722

ЦУ	163	85	7	44	299
Общо	365	230	7	419	1021

През 2025 година във вътрешни обучения и семинари в ЦУ на НСИ и в Учебно-квалификационния център (УКЦ) „Сливек“ на НСИ са взели участие 365 лица от ЦУ и ТСБ. Сред темите на обученията са: Работа със софтуерен продукт за статистическа обработка на данни IBM SPSS Statistics - начинаещи и напреднали; Работа с програма за електронни таблици Microsoft Excel - начинаещи и напреднали; Въведение в R; Основи на ръчното тестване (Manual QA) за осигуряване на качеството на софтуерната разработка; Основи на VMware Virtualization; Правото на ЕС и българската администрация; Работа с текстова програма Word - напреднали; Европейско здравно интервю (EHIS) 2025; Промени в статистическия инструментариум на изследванията в селското стопанство и отражението им върху натовареността на респондентите и качеството на статистическата информация; Доходи и условия на живот - EU-SILC модул 2025; Област на потребление - наблюдение на домакинските бюджети вълна 2026, включително иновативни инструменти и източници, и други.

В различни обучения на Института по публична администрация и Школата по публични финанси са взели участие 237 служители на НСИ.

419 лица са участвали в обучения и специализирани семинари в други обучаващи институции, необходими за качественото изпълнение на съответната длъжност, като: обучения по здравословни и безопасни условия на труд, обучения в областта на обществените поръчки, Единния електронен трудов запис, новите стандарти на системи за управление, обучения по отбранително-мобилизационна подготовка и други.

През 2025 г., както и през предходните години, продължиха дейностите по подобряване на условията на труд. Закупени бяха нови компютри с монитори, които са за ползване от служителите от ЦУ на НСИ. Закупени бяха също така таблети и сървъри.

Поднови се автопарка на ЦУ на НСИ, като се закупили нови МПС за задоволяване нуждите на ТСБ.

Извършиха се ремонти в административните сгради на ОСИ - Перник, ОСИ - Благоевград и ОСИ - Варна.

До настоящия момент са извършени над 70 аварийни и текущи ремонта по вписани заявки в Книгата за повреди и ремонти при ЦУ на НСИ от служители на института.

Бяха подновени и подписани договори с експлоатационни дружества, договори за доставки, предоставяне на услуги, поддръжка, абонаментно обслужване.

Спазени са всички изисквания за поддържане на строг противопожарен ред в сградата на ЦУ на НСИ съгласно изискванията на нормативните документи.

Бюджет

Изпълнението на бюджета на НСИ за 2025 г. се реализира съгласно приетия Закон за държавния бюджет на Република България за 2025 г. и направените текущи корекции (Приложение 1). Към 31.12.2025 г. са изпълнени 53% от планираните приходи спрямо уточнения план и 99% от планираните разходи, в т.ч. текуща издръжка (заплати, други възнаграждения и плащания на персонала и издръжка) - 99%.

5. ВЪТРЕШЕН ОДИТ И АДМИНИСТРАТИВЕН КОНТРОЛ

Звено „Вътрешен одит” (ЗВО) осъществява вътрешен одит на всички структури, програми, дейности и процеси в Национален статистически институт, включително на разпоредителите от по-ниска степен в НСИ и/или на разпоредителите със средства от Европейския съюз. При осъществяване на одитните ангажменти за даване на увереност и консултиране, ЗВО спазва изискванията на Закона за вътрешния одит в публичния сектор (ЗВОПС), Международните стандарти за професионална практика по вътрешен одит, Етичният кодекс на вътрешните одитори, Статута на вътрешния одит и утвърдената от министъра на финансите методология за вътрешен одит в публичния сектор.

През първото тримесечие при спазване на нормативните изисквания на чл. 40, ал. 5 от ЗВОПС е изготвен, представен и изпратен годишен доклад и въпросник за дейността на ЗВО за 2024 г. по електронен път чрез уеб базиран модул „Годишно докладване“ на министъра на финансите в определените срокове.

Спазиха се нормативните изисквания като ръководителят на вътрешния одит извърши проверка на обобщения доклад и въпросник за състоянието на системите за финансово управление и контрол (СФУК) в НСИ през 2024 г. и е дадено становище за съответствието на подадената в доклада и въпросника информация с констатациите от извършените вътрешни одити. Доклада и въпросника за СФУК на НСИ са изпратени в съответствие с определените за това срокове.

На основание на чл. 14, ал. 1, т. 2 от Закона за вътрешния одит в публичния сектор Звено „Вътрешен одит“ в НСИ освен с ръководител, разполага и с три щатни бройки за вътрешни одитори. Същите за периода от 01.01.2025 до към момента са незаети, поради което звеното не разполага в достатъчна степен с необходимия за своята дейност човешки ресурс.

Това от своя страна силно затруднява пълноценното и ефективно осъществяване на дейността на звеното, както и осигуряването на оптимално одит покритие.

През 2025 г. от ръководителя на ЗВО са предприети необходимите действия за обявяване и провеждане на съответните конкурси за попълване на незаетите бройки от професионално подготвени вътрешни одитори.

Към момента на изготвяне на настоящия отчет на 06.11.2025 г. бе проведен конкурс за длъжността „Главен вътрешен одитор“, на който се явиха двама кандидати, които успешно го издържаха. На класираният се на първо място му беше направено писмено предложение да бъде назначен на съответната позиция, същия отказ да я заеме поради по-ниски финансови параметри спрямо тези, на които той е в момента.

На основание чл. 10д, ал. 5 от ЗДСл, който предвижда възможност за издаване на акт за назначаване на следващия класиран кандидат е направено писмено предложение на класирания на второ място да бъде назначен на длъжността „главен вътрешен одитор“ в ЗВО, за което той писмено е дал своето съгласие и ще бъде назначен до края на годината.

Въпреки назначаването на един вътрешен одитор, звеното за вътрешен одит ще продължи своите усилия и през следващата 2026 г. за попълване и на другите незаети бройки в звеното, чрез провеждане на конкурси за вътрешни одитори. Целта е звеното да разполага с адекватни човешки ресурси, което е основна предпоставка за постигане на заложените цели.

През месец юни бе изготвен и утвърден от председателя на НСИ Годишен план за дейността на Звено за „Вътрешен одит“ при НСИ за 2025 г. Поради посочените по-горе обстоятелства годишният план е изготвен на база реално разполагаемите човешки ресурси. Планът дефинира предмета, обхвата, целите и ресурсите за изпълнението на дейността по вътрешен одит.

Годишният план за 2025 г. е изготвен въз основа на утвърдения от председателя на НСИ Стратегически план за дейността по вътрешен одит 2023 г. - 2025 г.

В изпълнение на годишния план към настоящия момент се изпълнява одитен ангажимент за увереност ОАУ на тема: „Анализ и оценка на дейността на отдел „Управление на метаданни, методология и регистри“ в дирекция „Многосекторна статистика, методология и регистри“, който ще приключи до края на отчетния период.

За резултатите от ангажимента в края на годината, ще бъде изготвен одитен доклад.

Към края на отчетния период предстои стартиране на още един одитен ангажимент за увереност.

През отчетния период се работи усилено и по изготвянето на нов три годишен стратегически план за дейността по вътрешен одит в НСИ за периода 2026 – 2029 г.

До края на отчетния период предстои също изготвяне и на годишен план за дейността по вътрешен одит за следващата година, както и въпроси свързани с подготовка на годишното отчитане.

Отчитането на одитната дейност на ЗВО в НСИ за 2025 г. ще се извърши до 28.02.2026 г. с изготвянето на доклад и въпросник, които се предоставят на председателя на НСИ и се изпращат чрез модул годишно представяне в министерство на финансите в нормативно определените срокове.

През 2025 г. дейността на **Инспектората по чл. 46 от ЗА на НСИ** беше свързана с реализиране на целите, залегнали в „Стратегическия план за дейността на Инспектората по чл. 46 от ЗА на НСИ за периода 2021 - 2025 г.“ и Годишния план за дейността на Инспектората по чл. 46 от ЗА на НСИ през 2025 година. Основните дейности бяха съобразени с приоритетите и основните задачи, заложи в Стратегията за развитие на Националната статистическа система на Република България и Националната статистическа програма за 2025 година. През цялата година усилията на Инспектората по чл. 46 от ЗА на НСИ бяха насочени към повишаване на качеството и разширяване на обхвата на осъществявания административен контрол върху дейността на общата и специализираната администрация от структурата на НСИ.

В изпълнение на правомощията на Инспектората по чл. 46 от ЗА на НСИ от първостепенно значение беше постигането на следните *основни цели*:

- създаване на оптимални условия за работа на отделните структурни звена с оглед реализиране на държавната политика в областта на статистическата дейност;
- прилагане на своевременни и ефективни мерки за ограничаване на корупционния риск в системата на НСИ;
- формиране на устойчива среда за спазване на законите, подзаконовите и вътрешноведомствените актове, правилата и процедурите и за недопускане на нарушения и прояви на корупция при функциониране на администрацията и подобряване на работата;
- повишаване на подготовката и професионалната квалификация на инспекторите като условия за обективност и безпристрастност на контролната дейност.

Реализирането на целите беше обусловено от изпълнението на следните *основни задачи*: извършване на планови проверки за осъществяване на административен контрол на всички структури, дейности и процеси в звената от състава на НСИ; провеждане на извънпланови проверки по постъпили сигнали или по разпореждане на председателя на НСИ и предлагане на мерки за предотвратяване и отстраняване на констатираните нарушения; извършване на проверки на декларациите по чл. 49 от ЗПК; осъществяване на постоянен контрол върху отделни структурни звена и процеси по прилагане и спазване на изискванията на законодателството при изпълнение на възложените функции от дирекциите от общата и специализираната администрация, както и извършване на независима и обективна оценка на дейността на структурните звена на НСИ.

Инспекторатът по чл. 46 от ЗА на НСИ упражняваше контрол по прилагането и спазването на законите и вътрешноведомствените актове при организацията на

работата и управлението на административните структури, както и за оптимизиране на работния процес. През отчетния период продължи работата по осъществяване на текущ контрол на процедурите и дейностите в изпълнение на основните функции от специализираните звена и административен контрол върху цялостната дейност на ЦУ и ТСБ на НСИ.

През отчетния период Инспекторатът по чл. 46 от ЗА на НСИ извърши общо 21 проверки, от които 16 - планови (в т.ч. 12 месечни проверки) и пет - извънпланови по постъпили сигнали.

В изпълнение на Годишния план за дейността на Инспектората през 2025 г. бяха извършени следните **четири планови проверки**: тематична планова проверка и оценка на организацията на дейността и спазването на нормативните изисквания при оценяване на изпълнението на длъжността от служителите в ЦУ и ТСБ на НСИ през 2024 г.; тематична планова проверка по спазване на изискванията за събиране, отчитане, съхраняване, публикуване и неподадените в срок декларациите по ЗПК, подадени от служителите от ЦУ и ТСБ на НСИ; комплексна планова проверка на ТСБ - Югозапад и комплексна планова проверка на ТСБ - Северозапад. В процес на изпълнение е комплексната планова проверка на ТСБ - Югоизток.

За осъществяването на вътрешния административен контрол през 2025 г. Инспекторатът по чл. 46 от ЗА на НСИ извърши **12 планови месечни проверки**. Бяха изготвяни и предоставяни за утвърждаване от председателя на НСИ ежемесечни доклади, съдържащи направените констатации, анализи, изводи и препоръки от осъществения административен контрол. Предметът на проверките включваше: изпълнението на резолюциите на ръководството на НСИ; сключените и изпълнените през съответния месец договори; броя на издадените и изпълнени/неизпълнени заповеди на ръководството на НСИ; проведените международни командировки на служители от НСИ; изготвените доклади от участия в международни командировки и произтичащи от тях задачи пред НСИ. С особена важност беше осъществяван контрол за изпълнението на решенията, взети на Председателски съвети. Контролирано беше изпълнението и отчитането на поставените чрез АИС „Документооборот“ задачи на служителите на НСИ. През 2025 г. беше осъществяван ежемесечен контрол и за изпълнението на дейностите, заложи в НСП и Издателския план за 2025 година. Проследявано беше срочното изпълнение на провежданите статистически изследвания и публикации от Календара за разпространение на резултатите от статистическите изследвания, както и на издадените публикации.

През 2025 г. Инспекторатът по чл. 46 от ЗА на НСИ извърши **пет извънпланови проверки** по постъпили сигнали и предложения срещу незаконни и неправилни действия или бездействия на служители от НСИ. При разглеждане на постъпилите сигнали, съдържащи твърдения за нарушение на законодателството, на държавната служба или на стила на ръководство, основните усилия на инспекторите по чл. 46 от ЗА на НСИ бяха насочени към пълно изясняване на обстоятелствата и фактите по всеки конкретен случай с цел изготвяне на изчерпателно и обективно становище, както и препоръки за предприемане на ефективни мерки за решаване на констатирания проблем. Своевременно бяха изготвяни доклади с резултатите от извършените проверки и бяха предоставени за утвърждаване от председателя на НСИ. След изясняването на всеки отделен случай в законоустановения срок бяха изпращани отговори до подателите на сигналите.

В резултат от осъществения административен контрол през 2025 г., Инспекторатът по чл. 46 от ЗА на НСИ даде общо 45 препоръки и шест предложения, за изпълнението на които се осъществи последващ контрол.

През 2025 г. Инспекторатът на НСИ осъществяваше постоянен контрол за изпълнение на разпоредбите на ЗПК и Наредбата за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване конфликт на интереси. В законово определените срокове информацията от изпратените декларации за имуществено и интереси по чл. 49, ал. 1, т. 2 и т. 4 от ЗПК от служителите на ЦУ и ТСБ

на НСИ беше обработвана, съхранявана и публикувана в регистрите при спазване на разпоредбите на Закона за защита на личните данни.

Периодично бяха извършвани проверки на декларираните факти в подадените декларации за несъвместимост по чл. 49, ал. 1, т. 1 и т. 3 от ЗПК от новоназначените служители в ЦУ и ТСБ на НСИ за установяване на несъвместимост съгласно изискванията на съответните нормативни актове. Извършена беше проверка на общо 81 новоназначени служители в системата на НСИ, от които 28 - в ЦУ на НСИ и 53 - в ТСБ. Беше констатирана несъвместимост за четирима служители, която беше отстранена в законово установения срок след дадени указания от Инспектората по чл. 46 от ЗА на НСИ.

Инспекторите от Инспектората по чл. 46 от ЗА на НСИ участваха в общо четири обучения за повишаване на професионалната квалификация.

В изпълнение на нормативните изисквания за минималната численост на инспекторатите, през 2025 г. за незаетите длъжности в Инспектората по чл. 46 от ЗА на НСИ бяха проведени четири конкурсни процедури.

За периода от 1 януари 2025 г. до 24 октомври 2025 г. в регистъра на **Финансовия контролър** са записани и проверени общо 1 344 бр. досиета с документи и са издадени общо 1 344 бр. контролни листове за поемане на задължение и за извършване на разход.

Произнасянето на финансовия контролър относно предложенията за поемане на задължение или извършване на разход винаги е извършвано в определените от председателя на НСИ срокове, които са описани във Вътрешните правила за осъществяване на предварителен контрол за законосъобразност в НСИ.

През изминалия период не е било рядкост финансовият контролър да поиска допълнително представяне на документи или информация, а също така да направи посещение на място с цел оптимизиране на контрола и даване на точно и ефикасно становище в попълвания от него контролен лист.

През първото полугодие на 2025 г. финансовият контролър изготви обобщения въпросник и доклада за състоянието на Системите за финансово управление и контрол (СФУК) в НСИ през 2024 година и ги изпрати по електронен път в МФ.

В изпълнение на годишния учебен план за 2025 г. финансовият контролър участва в две обучения, които бяха организирани и проведени от Школата по публични финанси (ШПФ) към МФ. Първото обучение беше на тема „Управление и контрол на обществените поръчки“ и се проведе през периода 28.05 - 29.05.2025 г., а второто обучение беше на тема „Системите за финансово управление и контрол в организациите от публичния сектор - същност и основни изисквания“ и се проведе на 08.07.2025 година. За успешното преминаване на обученията финансовият контролър има издадени удостоверения от ШПФ, които са предоставени на служителите в отдел „Човешки ресурси“, дирекция „Обща администрация“ в ЦУ на НСИ за съхранение и допълнение към досието на държавния служител.

През периода при извършения предварителен контрол за законосъобразност в ЦУ на НСИ не са установени никакви противозаконни действия и прояви.

През 2025 година **длъжностното лице по защита на данните (ДЛЗД)**, съгласно изискванията на националното и европейското право, продължи да осъществява редовен надзор за спазването на изискванията в областта на защитата на личните данни, за гарантиране на правата на субектите на данни, както и на принципа за статистическа тайна, уредена в Регламент (ЕО) № 223/2009 относно европейската статистика и Закона за статистиката.

В случаите на предложения за ново законодателство на ЕС в областта на статистиката - регламенти, делегирани регламенти и регламенти за изпълнение, същите задължително се проверяваха дали отговарят на нормите на европейското и националното право в областта на защитата на личните данни, както и на препоръките на Европейския надзорен орган по защита на данните. Позициите на НСИ в РГ

„Статистика“ към Съвета на ЕС, съответно за заседанията на КЕСС, бяха винаги обосновани и от гледна точка на защитата на личните данни.

Длъжностното лице по защита на данните участва в срещите на председателя на НСИ с Комисията за регулиране на съобщенията и с представители на операторите на мобилни услуги за изготвяне на бъдещи споразумения за сътрудничество.

Приложение 1. Справка за бюджета на НСИ за 2025 година

Показатели (в левове)	Закон за бюджета 2025 г.	Уточнен план за годината към 31.12.2025 г.	Отчет към 31.12.2025 г.	Изпълнение на план/отчет (%) към 31.12.2025 г.
1	2	3	4	5
I. ПРИХОДИ - ВСИЧКО	950 000	950 000	507 450	53
Собствени приходи	950 000	950 000	507 450	53
Неданъчни приходи	950 000	950 000	507 450	53
Приходи и доходи от собственост	950 000	950 000	593 661	62
- Нетни приходи от продажби на услуги, стоки и продукция	850 000	850 000	527 055	62
- Приходи от наеми на имущество	100 000	100 000	66 606	67
Държавни такси				
Глоби, санкции и наказателни лихви			640	
Други приходи			5 204	
Постъпления от продажба на нефинансови активи			16 061	
Внесен ДДС			-108 116	
II. РАЗХОДИ - ВСИЧКО	46 101 000	46 196 624	45 543 610	99
Общо разходи	46 101 000	46 196 624	45 543 610	99
Текущи разходи	40 728 000	40 823 624	40 171 944	98
Персонал	35 797 300	35 291 820	34 642 661	98
Заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови и служебни правоотношения	26 223 600	25 568 420	24 920 229	97
Заплати и възнаграждения на персонала, нает по трудови правоотношения	2 827 500	3 000 000	2 812 083	94
Заплати и възнаграждения на персонала, нает по служебни правоотношения	23 396 100	22 568 420	22 108 146	98
Други възнаграждения и плащания за персонала	1 544 300	1 852 600	1 851 912	100
Задължителни осигурителни вноски от работодатели	8 029 400	7 870 800	7 870 520	100
Осигурителни вноски от работодатели за държавното обществено осигуряване (ДОО)	4 859 300	4 749 100	4 748 968	100
Здравноосигурителни вноски от работодатели	1 952 200	1 949 500	1 949 378	100
Вноски за допълнително задължително осигуряване от работодатели	1 217 900	1 172 200	1 172 174	100
Издръжка	4 663 700	5 263 804	5 262 782	100

Платени данъци, такси и административни санкции	215 000	215 000	213 557	99
Разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности	52 000	53 000	52 944	100
Капиталови разходи	5 373 000	5 373 000	5 371 666	100
Основен ремонт на дълготрайни материални активи	562 300	444 500	444 360	100
Придобиване на дълготрайни материални активи	1 183 900	1 424 800	1 423 621	100
Придобиване на нематериални дълготрайни активи	3 626 800	3 503 700	3 503 685	100
НАТУРАЛНИ ПОКАЗАТЕЛИ				
Щатни бройки - общо	968	968	895	
Средногодишни щатни бройки - общо	968	968	895	
Щатни бройки	968	968	895	
III. ТРАНСФЕРИ	45 151 000	45 246 624	46 169 142	102
III. А. ТРАНСФЕРИ (СУБСИДИИ, ВНОСКИ) МЕЖДУ ЦЕНТРАЛНИЯ/ РЕПУБЛИКАНСКИЯ БЮДЖЕТ И ДРУГИ БЮДЖЕТИ	45 151 000	45 751 000	46 661 518	102
Получени трансфери (субсидии/вноски) от ЦБ (нето) - Получени трансфери (субсидии) от ЦБ (+)	45 751 000	45 751 000	46 661 518	102
			-492 376	
- Получени трансфери (+) - Предоставени трансфери (-) - Трансфери от Министерството на труда и социалната политика по програми за осигуряване на заетост (+/-)		95 624	95 624 0 0	
III. В. ТРАНСФЕРИ МЕЖДУ БЮДЖЕТИ И СМЕТКИ ЗА СРЕДСТВАТА ОТ ЕС	-600 000	-600 000	-588 000	
III. Г. ТРАНСФЕРИ ЗА ПОЕТИ ОСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ И ДАНЪЦИ			11 144 272	
IV. БЮДЖЕТНО САЛДО (+/-) (I - II + III)			1 132 982	
V. ФИНАНСИРАНЕ			-1 132 982	

Приложение 2. Организационна схема на НСИ

